

18. YÜZYIL FLÜT REPERTUVARI
Yüksek Lisans Tezi

Nilay GÖSTERİŞLİ

Eskişehir, 2019

18. YÜZYIL FLÜT REPERTUVARI

Nilay GÖSTERİŞLİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Müzik Anasanat Dalı
Danışman: Doç. Ahmet Burak BASMACIOĞLU

Eskişehir
Anadolu Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü
Haziran, 2019

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Nilay GÖSTERİŞLİ'nin “**18. Yüzyıl Flüt Repertuarı**” başlıklı tezi **18 Haziran 2019** tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, **Müzik Anasanat Dalı Üfleme ve Vurma Çalgılar Sanat Dalı Tezli Yüksek Lisans** tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

İmza

Üye (Tez Danışmanı) : Doç. Burak BASMACIOĞLU

Üye : Prof. Burak TÜZÜN

Üye : Doç. Özlem KOÇYİĞİT

Prof. Hayri ESMER
Anadolu Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürü

ÖZET

18. YÜZYIL FLÜT REPERTUVARI

Nilay GÖSTERİŞLİ

Müzik Anasanat Dalı

Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Mayıs 2019

Danışman: Doç. Ahmet Burak BASMACIOĞLU

İnsanlık tarihinin en eski çalgılarından olan flüt aynı zamanda en çok evrim geçirmiş çalgılardan biridir. Bu yüzden çalışmaya flütün tarihsel süreçteki yapısal gelişimiyle başlanmış, Antik Yunan, Orta Çağ ve Rönesans'ta flütün kullanımından bahsedilmiş, 18. yüzyıla kadar geçirdiği değişim anlatılmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Avrupa ülkelerinin müziklerinden genel olarak bahsedilmiş, milliyetlerine göre flüt müziği yazmış besteciler kısaca anlatılmış, yazdıkları flüt eserleri belirtilmiştir.

Üçüncü bölüm, çalışmanın literatür kısmını oluşturmaktadır. Başlıca müzik formları kısaca açıklanmış, bu formlarda yazılmış ve günümüze ulaşabilmiş eserler bestecilerin soyisimlerine göre alfabetik sırada listelenmiştir.

Çalışmanın konservatuvarların solo flüt ve oda müziği müfredatlarına katkıda bulunmasının yanı sıra 18. yüzyıl müziğine ilgi duyan müzisyenler için de faydalı bir kaynak oluşturması amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Flüt, Blok Flüt, Müzik, Barok, Besteci.

ABSTRACT

18TH CENTURY FLUTE REPERTORY

Nilay GÖSTERİŞLİ

Department of Music

Anadolu University, Graduate School of Fine Arts, Mayıs 2019

Supervisor: Assoc. Prof. Ahmet Burak BASMACIOĞLU

The flute is one of the oldest instruments in the human history, as well as the most evolved instruments amongst the others. Therefore, the study begins by explaining the structural progress of the flute in the historical periods, mentions the usage in Ancient Greek, Middle Ages and Renaissance, speaks of its transformation until 18th century.

In the second part of the study, the music of European countries is mentioned in general, the composers who wrote flute music according to their nationalities are explained briefly and the flute works they wrote are indicated.

The third part is the literature section of the study. Main music forms are described briefly, the extant works written in described forms are listed in alphabetical order by composers.

The fact that the works of 18th century flute music were listed in this way provided a useful source for the flutists who were interested in this music.

The study is intended to contribute to the solo flute and chamber music curricula of the conservatories as well as being a useful resource for musicians interested in 18th century music.

Key Words: Flute, Recorder, Music, Baroque, Composer.

ÖNSÖZ

Bu çalışma, 18. yüzyılda Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşamış bestecilerin flüt müziğine verdiği katkıları içermektedir. Flüt için yazılmış eserler, müzik formları çerçevesinde listelenmiştir.

Hiç aklımda yokken, beni arayıp yüksek lisans programına girmem için ikna edip bu çalışmayı başarıyla gerçekleştirmemi sağlayan sevgili hocam Doç. Özlem Koçyiğit'e, çalışmam boyunca tüm bilgisini, deneyimini, sıcaklığını benden esirgemeyen sevgili hocam danışmanım Doç. Ahmet Burak Basmacıoğlu'na, beni kırmayıp jüri davetimi kabul eden, bilgilerini paylaşan sevgili Prof. Burak Tüzün'e, çalışmamın resital kısmını keyifli ve müzik dolu geçirmemi sağlayan canım piyanistim Doç. Lilian Tonella Tüzün'e, özellikle tez yazma sırasında sürekli yardımına koşup, sorduğum tüm soruları bıkmadan usanmadan cevaplayan ve desteğini esirgemeyen canım arkadaşım Nur Ayday'a, bu süreçte güzel enerjileriyle yanımda olan tüm arkadaşlarıma ve hocalarıma, son olarak da bana en çok inanan, sonsuz destek sunan canım eşim Mehmet Erdem Gösterişli'ye ne kadar teşekkür etsem eksik kalır. Sizler olmasaydınız bu süreci bu kadar rahat ve keyifli geçiremezdim, tekrar tekrar teşekkürler.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı” ile tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Nilay GÖSTERİŞLİ

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BAŞLIK SAYFASI	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	v
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
GÖRSELLER DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 18. YÜZYIL ÖNCESİ MÜZİK VE FLÜT	3
1.1. Eski Yunan- Orta Çağ Müziği ve Flütleri	4
1.2. Rönesans Müziği ve Flütleri	7
1.3. 17. Yüzyıl Avrupa Müziği ve Flütün Gelişimi	8

İKİNCİ BÖLÜM

2. 18.YÜZYILDA FLÜTÜN GELİŞİMİ VE AVRUPA MÜZİĞİ	10
2.1. 18. Yüzyıl Müziği ve Flütün Gelişimi	10
2.2. Barok Dönem	12
2.3. Avrupa’da Flüt Müziği	13
2.3.1. Almanya	13
2.3.2. İtalya	18
2.3.3. Fransa	21
2.3.4. İngiltere	24
2.3.5. İspanya-Portekiz	26
2.3.6. Hollanda-Belçika	27
2.3.7. Avusturya	28
2.3.8. İskandinav Ülkeleri	29

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. 18. YÜZYIL FORMLARININ SINIFLANDIRILMASI	30
3.1. Sonat	30
3.2. Süit ve Partita	39
3.3. Konçerto ve Konçerto Grosso	40
3.4. Oda Müziği	50
SONUÇ	63
KAYNAKÇA	64
ÖZGEÇMİŞ	

GÖRSELLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Görsel 1.1. Aulos örneği	5
Görsel 2.1. 6 perdeli flüt örneği	10

GİRİŞ

19. yüzyılın sonlarına kadar müzik, diğer sanat dallarındaki akımları farklı zamanlarda benimsemiştir. Antik Yunan’a kadar uzanan kadim gelenek içinde, müzik, şiirle kıyaslandığında eğitici kapasite açısından çoğu zaman ya da tamamen yoksun görülmüştür. O yüzden bu gelenek, müziğin, söz sanatlarından ya da resim ve mimariden ayrı, kendi tarihi ve özgül sorunları olan, daha çok eğlenceli faaliyetlere yönelik bir sanat biçimi olduğu fikrini desteklemiştir. Müziğin diğer sanatlardan ayrı tutulmasında en büyük etkiye sahip unsur, hem besteci hem de yorumcudan beklenen üst düzey teknik uzmanlaşmadır (Fubini, 2014, s. 17).

Müzik, doğadan ve toplumsal yaşamdan alınanı zihinle, düşünceyle, duyguyla, besleyerek aklın süzgecinden geçirerek, belli bir estetikle anlatır. Kişiyi başka bir ortama götürür. Evreni, yaşamı başka bir boyutta anlatır. Müzik tüm sanatlar içinde dil olarak en soyut olanıdır.

İlkel dönemde müzik, dans ve şiirlerle birlikte kendi doğal estetiği içinde olduğu gibi yaşandı ve bir tapınma aracıydı. Müziğin ruhtaki hareketle özdeşliği görüşü terk edildi; akıl öne geçti. Böylelikle “müzik tutkuları temsil” eder görüşü egemen olmaya başladı. Toplumsal sistemdeki değişim ve gelişmelere bağlı olarak kısmen de olsa özgürleşen bireyler, kendi beyinleriyle müzikte farklı ve yeni modeller oluşturdular. 17. ve 18. yüzyıl müziği bu temeller üzerine kuruldu, çalgı müziği önem kazandı.

Bu çalışmanın 1. bölümünde, flütün eski çağlardan 18. yüzyıla kadar olan hikayesi kısaca anlatılıyor. Flütün hangi yüzyılda hangi topraklarda doğduğuyla ilgili net bilgiler olmamasıyla birlikte en çok evrim geçirmiş çalgıların başında olduğu bilinir. Birçok coğrafyada çeşitli flütlere rastlanmaktadır. Yolculuğu Eski Mısır, Hindistan, Orta Asya ve sonrasında Avrupa’ya kadar uzanır. Orta Asya’da yaşayan göçebeler tarafından, göç yoluyla Avrupa’ya geldiği bilinmektedir. 18. yüzyılda birçok flütçü ve besteci flütün gelişimine katkı sağlamıştır.

2. bölümde 18. yüzyıl müziği coğrafi bölgelere ayırarak anlatılıyor. Avrupa’nın her ülkesinde barok müzik farklı özellikler taşır. Her ülkenin müzik kültürü birbirinden farklıdır. Kimi besteciler seyahatlerinde diğer ülke müziklerinden etkilenmiş ve yabancı stilleri müziklerine yansıtmışlardır. Bir bölgede konuşulan dilin de müziğe etkisi büyüktür. Dillerin hece yapıları, aksanları, ritmi müziğe karakteristik etkiler kazandırır. Sadece birkaç bestecinin eserleriyle bu dönem müziğine hakim olmak imkansızdır.

18. yüzyıl müziğini daha iyi anlayabilmek için farklı ülkelerin, biçimlerin, dönem çalgılarının karakteristik özellikleriyle ilgili fikre sahip olmak gerekir. Bu fikre bağlı olarak, bu dönemde flüt için eserler yazmış bestecilerden ve eserlerinden genel olarak bahsedilmiştir. Bu besteci ve eserlerin kimileri okul müfredatlarına da alındıkları için sıklıkla seslendirilmektedir ancak birçoğu ana akım flüt eğitiminde yer almamakta, dolayısıyla da gerek müzisyenler, gerekse müzikseverler tarafından bilinmemektedir. Bu çalışmayla birlikte Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde flüt müziğine katkı sağlamış besteciler karşımıza çıkmıştır. Bu zenginlik bu yüzyılın müziğini çeşitlendirebilmek adına çok önemlidir. Eğitiminde ve sonraki profesyonel hayatında sadece Bach, Handel, Telemann gibi en çok bilinen bestecilerin flüt eserlerini çalan bir flütçü barok müzik bilgisi açısından mutlaka eksik kalacaktır.

Çalışmanın 3. bölümünde ise formların sınıflandırılmasına gidilmiştir. Dönemin önemli ve yaygın formları kısaca anlatılmış, bu formlarda flüt müziği yazmış bestecilerinin eserleri listelenmiştir. Günümüze ulaşan notası bulunabilen eserler literatür taramasında yönümüzü belirlemiştir. Kaynaklarda yazan fakat nota bilgilerine ulaşılamayan eserler çalışmanın kapsamına alınmamıştır. Örneğin çeşitli kaynaklarda Quantz'ın üç yüz flüt konçertosu bestelediği söylenmektedir ancak bunların hepsinin günümüze kadar ulaşmadığını görüyoruz (Carroll, 2016, s.231).

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 18. YÜZYIL ÖNCESİ MÜZİK VE FLÜT

İlk çağlardan günümüze kadar müzik, insanoğlunun kendilerini ifade etme biçimlerine, eğlencelerine, tören ve ayinlerine eşlik etmiştir. İki milyon yıllık bir geçmiş olduğu kabul edilen insanoğlu, bir ses evreninin içine doğmuştur. İç içe yaşadığı bu ses evreni, algıladığı seslerle sürekli iletişim halinde olmasını sağlamıştır.

Sanat tarihinin insanlık tarihiyle yaşıt olduğu düşünülmektedir. Müzik sanat dalları içinde belki de en eskisidir. Müziğin, insanlık tarihinde ne zaman kullanılmaya başladığının kesin bir bilgisi yoktur. İlk insanın doğa seslerini yansıtması, kendi sesini rüzgarın, denizin, kuşun sesine benzetmesi, ezginin doğması yolundaki ilk adımlar olmuştur. Önce doğayı yansıtmak için sesini yükselten insanoğlu, sonra yalnızlığını unutmak, doğa güçlerine tapınmak için mırıldanmaya başlamış, korkusunu yenmek için çığlıklar atmış, daha sonra da ruhsal değişimine göre kimi neşeli kimi hüznü ezgiler yaratmıştır. (İlyasoğlu, 1996, s. 6)

İlk Çağ uygarlıklarından Mısır ve Sümerler’de müzik hayatın bir parçasıydı. Mısır halkının gelişmiş bir dans kültürü olduğu, özellikle kadınların şarkı söyleyerek dans ettikleri tapınak duvar resimlerinden öğrenilmiştir. Mısır tarihinde müziğin önemini kazılarda bulunan çalgılardan, tapınak duvarlarındaki kabartmalardan öğrenebilmekteyiz (İlyasoğlu, 1996, s.3). Çalgı çalmak erkeklerin değil kadınların görevi olmuştur. Büyük şöenlerde kadınlardan oluşan topluluklar eğlenceyi sağlamıştır. Müzik gündelik yaşamın da bir parçasıdır. Başta flüt ve arp olmak üzere çeşitli vurmalı çalgılar da kullanılmaktadır.

Sümerler, Güney Mezopotamya’da yaygınlaşan kültürleriyle, ekonomik örgütlenme, yazıyı bulma, yasalar çıkartma, mimari, matematik ve astronomi alanlarında öncü olmuşlardır. Sümer uygarlığını sürdüren Babil Krallığı sanat alanında öncü olmayı sürdürmüşlerdir. Sümer ve Asur kabartmalarında Mısır çalgılarına ek olarak santur benzeri iki değnekle çalınan bir çalgıya ve bağlama türündeki saplı çalgılara rastlanır. Flüt, lir, arp, kamış düdükler bu uygarlıkta bilinen çalgılardır. Mısır ve Sümerlerde müzik, hem dinsel tapınma törenlerine özgü gizemli bir güç taşır hem de şarap ve aşk gibi dünyasal zevklerin sesidir (İlyasoğlu, 1996, s. 3).

İnsanoğlu kendi sesini kullanabilmeyi, nesneleri birbirine vurup ses çıkarabilmeyi, bir hayvan kemiğine ya da bambuya üfleyerek ses çıkarabildiğini öğrendiğinde müzik de tarihini yazmaya başlamıştır. İlkel insanların dünyasında çalgıların çeşitliliği ve sayısı oldukça fazladır. Çünkü ilkeller, ellerine geçen her uygun gereci ses çıkaran bir araç haline getirmiştir. Örneğin kemikler, türlü kamışlar üflemeli çalgılar haline dönüşmüştür. Ceviz kabuklarından, kabaklardan sallayarak ses çıkaran vurmali çalgılar yaptıkları gibi toprakta açılan kuyular, ağaç kavukları, hayvan derileri de davul olmuştur. İnsanoğlu bu ilkel çalgılarla üfleyerek, vurarak, sallayarak nasıl ses çıkarılacağını keşfetmişti. İlkel çağlarda sadece üflemeli ve vurmali çalgılar vardır, telli çalgılara rastlanmaz. Çünkü insanoğlu ezgi yaratma işini çalgıların değil insan sesinin yani şarkıcının yaratması gerektiğini düşünür, çalgıların ezgi üretmesini aklına getirmez. 20. yüzyılın en önemli çalgı bilimcilerinden biri olan Sachs, tarih öncesi dönemlerde ilkel insanların ürettiği ilkel çalgıların müzik yapma bilinci ile değil, büyü için kullanıldığını özellikle vurgulamıştır. (Say, 2003, s. 42).

Flüt, insanoğlunun hayatına kattığı en eski üflemeli çalgılardan biridir. İlkel flütler, içi boş bir kemiğe, deniz kabuğuna, boynuza ya da bir bambuya üflenerek ses elde edilen çalgılardır. Geçmiş uygarlıklarda flüt benzeri çalgılara sık rastlanmaktadır. İlkel flütler farklı boylarda dikey ve yatay olarak kullanılıyordu. Eski flütlerin repertuarı, çalma tekniği hakkında kesin bilgiler yoktur. Eski resimler ve arkeolojik bulgularda görüldüğü üzere çeşitli malzemelerden (kemik, bambu, boynuz) yapılmış, değişik uzunluklarda flütler karşımıza çıkmaktadır (www.flutehistory.com).

1.1. Eski Yunan-Orta Çağ Müziği ve Flütleri

Müzik terimi eski yunancadaki *musike* sözcüğünden türemiştir. Günümüze kadar uzanan evrensel insanlık kültürünün kökleri, büyük bölümüyle Antik Yunan'dan gelmektedir. Felsefenin, bilimin, sanatın ve müziğin beşiği Antik Yunan olarak kabul edilir. Yunan'lar, sesin titreşimlerden oluştuğunu bulmuşlardır.

İ. Ö. 5. yüzyılda Etüskler yan flüt (travers, traverso), Eski Yunanlar ise syrinks¹ (pan flüt) kullanıyordu. Orta Çağ flütleri, İlk Çağ ilkel flütlerinden biraz daha gelişkindir. Orta Çağ'da, doğuda her iki flüt çeşidinin de kullanıldığı görülmektedir. Avrupa'da, flütün en eski ikonografik kanıtı, M.Ö. 2. yüzyıldan kalma bir Etrüsk mezarında

---

¹ Syrinx, Yunan çoban flütü veya Pan'ın flütü olarak bilinir (Michels ve Vogel, 2015, s. 173).

karşımıza çıkmaktadır. İtalya’da Perugia yakınlarındaki bir mezarda sağa doğru flüt çalan bir müzisyen tasvirinin olduğu bilinmektedir (Caroll, 2016, s. 105).

Bizans dönemindeki duvar resimleri ve kabartmalarında o dönemin flütlerinin fil dışından yapıldığını gösteren bulgulara rastlanmaktadır. Bu resim ve kabartmalar Orta Çağ’ın en eski bulgularındandır. Varolan kalıntılara göre, bu dönemde flüt sol tarafta çalınmaktadır. 11. yüzyılda ise flütün tekrar sağ tarafta çalındığına dair resimler bulunmuştur.

Antik Yunan’da en sevilen çalgı *aulos* olmuştur. Dionysos kültürünün bir çalgısı olarak bilinmektedir. Aulos, silindirik iki borudan oluşan, üzerinde ses delikleri ve bir ağızlık kısmı bulunan çift kamışlı bir Antik-Yunan çalgısıdır. Tonu tatlı ve tutku doludur (Michels ve Vogel, 2015, s.173). Kamışlı bir çalgı olması, sanılan aksine flüt benzeri bir çalgı olmadığını göstermektedir. Yunan sanat yaşamında önemli bir yeri olan bu çalgı, kimi zaman solo kimi zaman da telli çalgılara ya da vokal müziğine eşlik etmiştir. Keskin ve tiz bir sesi olduğu için tapınmalarda kitleleri harekete geçirmek için kullanılmıştır (Say, 2003, s. 61). Çift kamışlı olması sebebiyle obuanın ortaya çıkışında önemli olmuştur. *Bombarde* ve *Dulcian* gibi kalın sesli ve ağızlıklı enstrümanlar da daha sonraları fagotun ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Görsel 1.1. *Aulos* örneği (<https://www.ancient-origins.net/history-ancient-traditions/greek-music>)

Orta Çağ'da müzik, önceki çağlara göre çok büyük farklılık göstermemektedir. Köklerini İlk  ağ'a saldığı gibi, dallarını da Rönesans'a doğru uzatmıştır. Orta  ağ'da müzik, güzel sanatların en gözdesi olarak kabul edilmiştir. Aritmetik, geometri, ve astronomi dersleriyle birlikte üniversitelerde okutulmaya başlanmıştır. Orta  ağ anlayışına göre müzik eserleri, duygu ve hayal gücü eylemi, muhakeme ve sayı meselesi olarak algılanmaktadır. Bu  ağda müzik çok sesliliğe ağır adımlarla yaklaşmasına karşın henüz tek seslidir.

Yüzyılları kapsayan bu dönemde çalgı bilgisi ve orkestrasyon henüz bilinmemektedir. Orta  ağ'da bulunan minyatür ve kabartmalarda enstrüman çeşitliliği ve sayısı dikkat çeker. 10. ve 11. yüzyıllardan başlayarak Batıda, ilk çağların  algıları olarak bilinen lir ve  itara ortadan kaybolmuştur. Buna karşılık müzik tarihinde önemli bir yer tutan iki çalgı lavta ve viol ortaya çıkmıştır (Say, 1992, s. 877).

Orta  ağ döneminin sonlarından itibaren, 14. yüzyılda artık kilisenin tutuculuğuna dayanamayan besteciler geçimlerini sağlamak için saraya sığınmaya başlamışlardır. Fransa'da 14. yüzyılda gelişen müzik, din dışı özellikler taşımaktadır. Teknik açıdan armonik düzen belli bir tonal merkez oluşturmaya; ritmik  eşitlemeler de zenginleşmeye başlamıştır ( lyasoğlu, 1996, s. 14). Bu gelişmeler ile birlikte Avrupa'da müzik alanında Orta  ağ'ın bağnaz düşünce yapısı değişmiş, Rönesans'a açılan kapının habercisi olarak yeni bir sanat dönemi oluşmaya başlamıştır. Bu dönemin bilime, felsefeye ve sanata olan etkisi gittikçe artmaktadır. Bu etkinin müziğe olan katkısı pek çok yapıtta doğaya ilişkindir (pastoral) ( lyasoğlu, 1996, s. 14). Orta  ağ'ın ağırbaşlı, soğuk anlatımına karşın, sıradan insanın duyguları, güncel zevkleri ve doğallığı yadsınamaz bir gelişim düzeyi ile gündeme gelmiştir.

Orta  ağ'da Doğu'da iki çeşit fl te rastlanmaktadır. Yan flüt (*travers*) ve blok fl tt r (*recorder*). Recorder kelimesi, Orta  ağ döneminde bulunan tüm tahta  algılarının genel adı olarak anılmakla beraber, aslen basit yapılı anahtarsız (perdesiz) bir flüt çeşidi olan ve Almancada *block fl te* olarak anılan bir çeşit flütün adıdır (Terlikol, 2006, s. 34).

Flüt, Asya'dan Bizans  zerinden Avrupa'ya gelmiştir. Flütün Avrupa'da tanınmasında Bizans'ın rolünün büyük olduğu bilinmektedir. Fransızlar fl te Avrupa'da ilk kez Alman topraklarında tanınmış olmasından ötürü *Flutes d'Allemange* (Alman flütü) adını vermişlerdir (Tatu, 2006, s. 6).

1.2. Rönesans Müziği ve Flütleri

Kelime anlamı yeniden doğuş olan Rönesans batı tarihinin coşkulu dönemlerinden biridir. Tüm sanat dallarında doğal yansıtan, akıcı bir dil oluşmuştur. Müzikte de bu doğal akıcı dil, dans müziği, dans müziğine eşlik eden çalgılar ve dansın coşkusunu duyuran güçlü ritim ile birleşmiştir.

Plastik sanatlarda Rönesans'ın beşiği İtalya olarak genel kabul görmüştür ancak müzikte Burgonya bölgesi en önemli merkez olarak görülebilir. Burgonya okulunun önde gelen bestecileri olarak Guillaume Dufay (1397-1474) ve John Dunstable (1390-1453) sayılabilir. Orta Çağ'ın aksine bu dönemde insani duygulara daha çok yer verilmiştir. Resimdeki perspektifin ortaya çıkışı müziğe de derinlik getiren çok sesli tekniğe esin kaynağı olmuştur (Lord ve Snelson, 2018, s. 24).

Çalgı müziği Rönesans'ta vokal müzik kadar önem kazanmaya başlamıştır. Madrigal ve şanson gibi vokal için bestelenen müziklerin çalgılara da uyarlandığı, sırf çalgı müziği haline dönüşebildiği de görülmektedir. Çalgılar da bu yeni çağın coşkun tınılarını sunmak üzere zenginleştirilmiştir. Yeni çalgılar icat edilmiş, eski çalgıların sesleri büyütülmüştür.

Rönesans öncesi yaygın olan müzikal anlayışın, çok sesli vokal topluluklara eşlik eden lavta ve orgların kullanımıyla sınırlı olduğu bilinmektedir. Bununla beraber 1400'lerin başlarında yapılmış tablolarla Rönesans çalgıları arasında yer alan blok flüt, düz ve sürgülü trompetler bize dönemin üflemeli çalgıları hakkında bilgi vermektedir.

Flütler tarihsel akış içinde varlığı bilinen en eski çalgılardandır. Eski flütlerin yapısı günümüz modern flütünden farklı olarak basit bir boru ve bu boruya açılmış deliklerden ibarettir. Leonardo Da Vinci'nin (1452-1519) çalışmaları arasında *glissando flüt* çizimleri de yer almaktadır. Bu flütlerden birinin üzerinde üç adet uzunlamasına delik, diğerinde ise yarık şeklinde, boydan boya bir delik bulunmaktadır. Her iki flüt de çalıcının el hareketlerine göre glissando (kaydırma) yapmak üzere tasarlanmıştır (Terlikol, 2006, s. 19).

Bu dönem müziğinin karakteristik ses yapısını homojen bir tını elde etme çabası oluşturmuştur. Besteciler bu tınıyı elde etmek için çalgı ailelerini gruplaştırmaya başlamışlardır. Konsort (*consort*) adı verilen topluluklar ortaya çıkmış, flüt bu topluluklarda yer almaya başlamıştır. Konsort, genellikle tek çalgı ailesinden farklı ses genişliklerine ait çalgıların bir araya gelmesiyle oluştuğu gibi (blok flüt ailesi, viyol ailesi

gibi) nefesli, yaylı çalgıların birleşmesi ya da bir şarkıcının katılımı ile de oluşabilmektedir. Blok flüt konsortlarında yaygın olarak bir soprano, iki tenor ve bir bas flüt kullanılmıştır. Rönesans Avrupası'nda blok flüt en popüler çalgılardan biriydi (Caroll, 2016, s.231).

Rönesans boyunca diğer çalgılar gibi flütler de farklı boylarda kullanılmıştır. Bu dönemde altı delikli yan flütler, iki oktav veya daha fazla ses kapasitesine sahip olabilmektedir. Dört farklı büyüklükte görülebilen bu flütün genel yapısında, blok flütlerle aynı parmak pozisyonları ve blok flütlerden farklı olarak yedinci ses deliği olan küçük parmak deliği bulunmaktaydı. Tarih boyunca daha birçok değişikliğe maruz kalacak flüt, ancak 17. yüzyılın sonlarına doğru günümüzdeki halini almaya başlamıştır (Özer, 2010, s. 23).

1.3. 17. Yüzyıl Avrupa Müziği ve Flütün Gelişimi

17. yüzyıl başları daha ileri bir dünyanın eşiği olmuştur. Yalnızca müzikte değil her alanda araştırmalar, girişimler, serüvenler çağıdır. Orta Çağ karanlığı artık dağılmaya başlamış, yeni buluşlar her alanda artmıştır; örneğin Newton, çekim yasasını sunmuş, Galileo teleskopu icat etmiştir (Mimaroğlu, 2017, s. 37).

Sahne sanatının nasıl olacağıyla ilgili ilk görüş, Galileo Galilei'nin (1564-1642) babası Vincenzo Galilei (1520-1591) tarafından ortaya konulmuştur: Melodiye düzgün bir ifade biçimi verildikten sonra, ona uygun çalgılarla eşlik yapılmalıdır. Lavtacı Galilei, eşit tamperemanla (eşit aralıklara sahip akort sistemi) denemeler yapan ilk besteciler arasında yer alan önemli bir müzik kuramcısıdır. Müziğin nasıl konuşabileceği ya da dans edebileceği üzerine yoğunlaşan 17. yüzyılın ilk yılları, sözlere ya da dans temalarına dayanarak kendiliğinden ilerleyen bir müzik yapma yolu olarak Rönesans polifonisinden başka pek az seçenek bulmuştur. Dönemin ünlü bestecilerinden Girolamo Frescobaldi'den (1583-1643) Thomas Tomkins'e (1572-1656) kadar uzanan çalgısal müzik örnekleri tek bir kılavuz temaya ağırlık veriyorsa da, çoğunluk hala eski tarzda polifoniktir (Griffiths, 2015, s. 97).

Çalgı müziğinin önem kazanması, blok flütü bu çağın en gözde çalgılarından biri yapmıştır. Zengin tınısı, bestecileri bu çalgı için müzik yapmaya itmiştir. Blok flüt için sayısız eser yazılmıştır. Blok flüt bu yüzyılda solo çalgı kimliğine kavuşmuştur. Bas flütten, pikoloya kadar dokuz ayrı çeşidi vardır. Ses sınırları başlangıçta bir oktav ile

sınırlı olan blok flütün ortaya çıkış dönemi oldukça eskidir. Kayıtlarda bulunan ilk blok flütün M.S. 1315 yıllarına ait bir ikonda resmedildiği görülmektedir (Lasocki, 2001, <https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic/view/10.1093/gmo/9781561592630.001.0001/omo-9781561592630-e-0000023022>).

17. yüzyılda blok flüt, flütten daha gözde bir çalgıydı. Tatlı ve yumuşak bir tona sahip olan blok flüt, 18. yüzyılda orkestranın gelişmesi, parlak ve etkileyici bir enstrümana ihtiyaç duyulmasıyla önemini kaybetti. Yan flüt sade ağızlığı, geniş tonal renk çeşitliliği ve güçlü ifade yeteneği sayesinde bu isteği karşıladı. Solo çalgı olarak flüt, hayranlarının büyük beğenisini kazandı (Koçyiğit, 2012, s. 214).

İKİNCİ BÖLÜM

2. 18. YÜZYIL'DA FLÜTÜN GELİŞİMİ VE AVRUPA MÜZİĞİ

2.1. 18. Yüzyılda Flüt

Alman flütçü, flüt yapımcısı ve besteci Johann Joachim Quantz (1697-1773), 1752'de yazdığı “Flüt Çalmayı Öğrenme Üzerine Bir Deneme” (Versuch einer Anweisung die Flöte Traversiere zu spielen) adlı kitabında, flütün ortaya çıkışıyla ilgili kesin bilgilerin olmadığını söylemiştir. “Belki Frigya Kralı Midas, belki de herhangi biri için icat edilmiştir” der. O dönemde bilgi almak için çok az sayıda tarihsel kaynak bulunmaktadır, 1732'de yazılmış “Musikalisches Lexion” adlı kitap Quantz’ın referansı olmuştur (Caroll, 2016, s. 145).

17. ve 18. yüzyıllarda flüt çok önemli gelişmeler sergilemiştir. Delik yapısı değişmiş, silindirik şeklinin alt ve orta kısımları koni biçimini almıştır. Bununla birlikte flüt yapımında kullanılan malzeme kalitesi de artırılmıştır. Bu yapısal değişimler dönemin flüt metotlarında görülebilmektedir.

Görsel 2.1. Altı perdeli flüt örneği (<http://www.oldflutes.com/classical.htm>)

18. yüzyılda flüt, gelişiminin büyük kısmını tamamlamıştır. Günümüzdeki gibi üç parçadan oluşmaktadır, ancak akort ayarları günümüze göre farklı yerlerden yapılmaktadır. Farklı bir orta bölümü vardır. Bu flütlerde bulunan altı adet delik sayesinde gamlar rahatlıkla çalınabilmektedir. Ayrıca enstrümanın bas ve tiz sesleri arasındaki mesafesi de genişlemiştir. Birinci oktavda bulunan re notasından üçüncü oktavdaki la notasına kadar uzanan bir ses aralığı elde edilmiştir.

Daha sonraları eklenen yedinci delik, flütün hem daha iyi akort edilebilmesini hem de daha geniş bir ses aralığına sahip olmasını sağlamıştır. Bir çok müzisyen flütü geliştirmek için çaba göstermiş, yeni delikler ve tuşların eklenmesi denenmiştir. Bu değişiklikler kimi zaman avantaj sağlasa da çeşitli teknik ve entonasyon sorunları çıkarttığı için kalıcı olmamıştır.

Flüt tarihinin dönüm noktası 1707 yılında dönemin önde gelen flütçü ve bestecisi Jacques Hotteterre'in yazdığı "Les Principes de la flute traversiere" başlıklı kitabıdır. Hotteterre bu kitabında vibratoya da dikkat çekmiştir. Vibratonun teknik anlamda nasıl uygulanacağıyla ilgili ilk pedagojik düşünceler, Alman besteci ve müzik eleştirmeni Martin Agricola (1486- 1556) ile ortaya çıkmıştır. Agricola, üflemeli çalgı çalanlara vibratoyu daha iyi anlaması ve öğrenmesi için ses eğitimi almayı önermektedir (Turgay, 2017, s.73).

Bu dönemdeki flütlerde kullanılan malzeme tahtadır. Ancak ıslaklık ve tükürükten dolayı şişme yaptığı için akort ve entonasyon problemi yaşanmıştır. Bu yüzden sonradan daha sert yapıdaki abanoz, akça ağaç ve fildişi tercih edilmiştir.

18. yüzyılın başları için flütün altın çağı demek mümkündür. Flütün entonasyon sorunlarının giderek azalması, bestecileri etkilemeye başlamış, opera ve orkestra müziklerinde kullanımını sağlamıştır.

Flütün tarihi incelendiğinde üzerinde durulması gereken konulardan bir tanesi Quantz flütleridir. Prusya Kralı Büyük Frederick'in de flüt öğretmeni olan Johann Joachim Quantz flütün mekanizmasına önemli yenilikler getirmiştir. Abanoz veya fildişinden yapılan Quantz flütlerinin diğer barok flütlerden farkı, iki yeni perde eklenmiş olması, boyutlarının daha uzun ve geniş olmasıdır. Bu flütle, özellikle pes seslerde kuvvetli ve yoğun bir ses kalitesi elde etmek amacıyla ağızlık deliği yuvarlak değil oval olarak tasarlanmıştır (Caroll, 2016, s.174).

2.2. Barok Dönem (1600-1750)

Sanat tarihinden alınan Barok terimi; resim, heykel ve mimaride karşı reform sürecinde ortaya çıkan oldukça süslü ve dramatik bir tarzı ifade eder. Barok stil, kullandığı temalarda ve süslemelerde klasik beğeniyi devam ettirmiş olsa da fazlasıyla doğrusal olan teknikten uzaklaşarak hem mimaride, hem resimde abartılı bir şekilde resimsel bir tekniğe yönelerek Rönesans'tan farklılaştırılmıştır (Lord ve Snelson, 2018, s. 34).

Bu yüzyılda insanlık kendini Rönesans'taki gibi tanrının sureti ölçü ve güzellik ideali olarak değil, tutkuları ve fantezileri içinde hissedeni biri olarak görmektedir. Barok, ihtişam ve parlaklık için uğraşır, bolluk ve sıra dışılığı sever, gerçekliğin sınırlarını fantastik bir illüzyonla genişletir. Sanatçı doğayı artık bire bir taklit etmekten vazgeçip, doğayı yaratıcı bir deha olarak görüp, his ve akılla yaratımını gerçekleştirir. Örneğin mimar, bataklıkta ve çorak topraklarda geometrik, matematik taslaklara göre saraylar ve bahçeler inşa eder. Şair, retorik (hitabet, ikna etme sanatı) anlamda törpülenmiş ve düşünülmüş eserler yaratır (Michels ve Vogel, 2015, s. 271). Bu yüzyılda duygular kuramına paralel olarak çalgısal müziğin büyük bir coşkuyla geliştiği bir dönem oldu.

Sanatın etkileyici ve karşı konulmaz gücünün farkına varan soylular, halkın üzerindeki etkilerini artırmak için kilise kadar istekliyidiler. Onlar da tanrının, kendilerine verdiği güçle sıradan insanların üzerine çıkardığı, değişik türden insanlar olduklarını göstermek istiyorlardı (Gombrich, 2002, s. 447).

Barok dönemin müziğini anlatmak için seçilebilecek ilk sözcüklerden biri karşıtlık (kontrast) olabilir. Müziğin her ögesinde karşıtlık oluşur. Sonoritede (ses dolgunluğu), yapının yürüyüşünde, ritminde, anlatımda ve ruhsal derinlikte bu karşıtlığa rastlanır. Sonoritede karşıtlık, çalgı topluluğunu ikiye bölerek elde edilir. Bu yöntem konçertonun ilk adımını ortaya çıkarır. Karşı karşıya getirilmiş aynı tınıdaki çalgılar, sözlük anlamının da içerdiği gibi birbirleriyle savaşacaklardır (İlyasoğlu, 1996, s. 26).

Geç Barok Dönem olarak adlandırılan 18. yüzyıl başlarında en popüler çalgı müziği formu konçerto grossodur. Büyük çalgı gruplarından oluşan konçerto grossolar daha sonraları yerini flüt, trompet ya da keman gibi solo çalgılar için yazılmış solo konçertoya bırakır; ikili, üçlü, dörtlü konçertolar da bu dönemde ortaya çıkmıştır.

Barok, özünde saray sanatıdır. Rönesans ile Klasik dönem arasında, soyluların estetik anlayışını yansıtan bir duyarlılık kategorisidir. Başka bir deyişle, Rönesans

dönemindeki toplumsal ve ekonomik bunalımdan sonra, soyluların kültürel alanda egemenliğini ilan etmesidir (Say, 1992, s. 174).

Müzikte 18. yüzyılın ilk yarısı, ikinci yarısının Joseph Haydn (1732-1809), Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) ve Ludwig van Beethoven (1700-1827) gibi büyük Klasik Dönem ustalarını hazırlayan bir dönemdir; geçmiş çağların yöntemleriyle o günükilerin, geleceğin temeli olacak gibi birleştirildiği bir çağdır. İtalya özellikle operasıyla Avrupa müzik hayatının merkezi durumundadır. Ama bir yandan, Almanya İtalya'nın başlıca rakibi durumuna yükselmiştir. O çağın İtalyanlarına göre Almanya, hiçbir zaman bir yetenek yetiştiremeyecek ülkelerdendir. Bach, Haendel ve Telemann, bu sözün İtalya'da geçerlilikte olduğu günlerden hemen sonra yükselişe geçmiştir (Mimaroglu, 2017, s. 54).

18. yüzyılda, flüt repertuarı eşsiz bir zenginlik kazanmıştır. Bach, Quantz, Vivaldi ve bir çok büyük besteci daha, bu süre zarfında mükemmel müzikler yaratmış, kendilerinden sonraki flüt müziği bestecilerine büyük ilham vermiştir. Tüm bu veriler ele alındığında, 18. yüzyıl, günümüz flüt müziğinin şekillenmesine yardımcı olduğu için etkili müzik zamanlarından biri olarak adlandırılabilir.

2.3. Avrupa'da Flüt Müziği

18. yüzyılda Avrupa'da resim, heykel, mimarlık alanındaki gelişmeler müziğe de yansımıştır. Her Avrupa ülkesi bu dönemin özelliklerini kendi kültürü ve diliyle harmanlamış, kendine özgü bir stil yaratmış, buna karşın komşularının müziklerinden de etkilenmiştir. Bu bağlamda her Avrupa ülkesini ayrı ayrı ele almak stil farklılıklarını görebilmek açısından faydalı olacaktır.

2.3.1. Almanya

Alman müzik stili, Rönesans'tan itibaren çok sesli müzikte, İtalyan ve Fransız stilleriyle birlikte üç önemli stilden biri olmuştur. Felsefe ile bağlantı kurabilen, eserlerde düşünselliğe yer veren, güçlü bir anlatım sağlayan yapıtlar ortaya koyarlar. Bu yüzyılda Almanya'da çalgı ve koro müziği önem kazanmıştır. Opera, İtalya'dan çok daha geç bu topraklara gelmiştir. Buna karşılık Oratoryo ve Kantat türleri bu dönemde gelişme göstermiş, önem kazanmıştır. Alman oratoryosunun gelişmesinde Schütz oldukça önemli

isimlerden biridir. Alman oratoryosu, kısmen polifonik koroların yapılandığı pasyon şarkılar geleneğinden türemiştir. Almanya’da salt çalgı için yazılan müzikler, İtalyan ve Fransız bestecilerin etkisinde gelişmiştir.

Almanya, yüzyılın ilk yarısında dini müzik ve opera alanlarında diğer Avrupa ülkeleri arasında pek ön planda değildi. 18. yüzyılın ikinci yarısında ise Alman besteciler klasik dönem bestecilerinin başlıca esin kaynağı olmuştur. Alman müziği ve senfoni biçimi yeni bir devir açmıştır.

Flüt müziği literatürüne değerli katkı sağlamış Alman besteciler:

- Abel, Carl Friedrich (1723-1787)

Flüt için çok sayıda eser bestelemiştir. Yedi flüt sonatı, yedi konçertosu vardır. Flütlü on trio sonatı, iki kuarteti, iki flüt-iki obua-keman- solo viyolonsel ve yaylı çalgılar için bir senfonik konçertantı vardır.

- Bach, Carl Philipp Emanuel (1714-1788)

18. yüzyılın önemli Alman bestecilerinden C.P.E.Bach, flüt için çeşitli formlarda eserler bestelemiştir. Dokuz flüt sonatı, on trio sonatı bir de solo sonatı bestelemiştir. Oda müziği için yazdığı üç kuartet, iki divertimento, bir de flüt-keman düeti vardır. Üç adet de flüt konçertosu vardır.

- Bach, Johann Sebastian (1685-1750)

Johann Sebastian Bach, flüt repertuvarına önemli sayıda eser kazandırmıştır. Oda müziği, orkestra ve solo eserleriyle flütün bir çalgı olarak da gelişmesine katkı sağlamıştır. Flüt-Keman için yazılmış iki trio sonatının yanı sıra, dördü flüt ve klavsen, üçü de flüt ve sürekli bas için yazılmış yedi sonatı vardır. Flüt tarihine geçmiş bu yedi sonattan mi bemol majör, do majör ve sol minör sonatlar, müzik tarihçilerine göre yazım biçimi sebebiyle oğlu Carl Philippe Emanuel Bach’a ait olduğu kabul edilmektedir (Büke, 2001, s. 396). Bach’ın solo flüt için yazdığı bir adet partitası, Brandenburg Konçertoları başlıklı altı konçertosu bulunmaktadır. Yazmış olduğu altı Brandenburg Konçertosunun üçünde flüte solist olarak yer vermiş, no:2 si minör orkestra süitinde de flütü solo çalgı olarak kullanmıştır. Bestecinin çok sayıda kantatı vardır. Kahve Kantatı’nda flüt için de bölümler vardır.

- Bach, Wilhelm Friedmann (1710-1784)

J.S. Bach’ın ikinci oğludur. Orgcu ve bestecidir. Flüt ve sürekli bas için iki sonatı, iki flüt için altı sonatı vardır. İki flüt ve sürekli bas için iki trio sonatı vardır.

- Blockwitz, Johann Martin (1687-1742)

Alman besteci ve obuacıdır, sol majör tonunda bir flüt sonatı vardır.

- Bodinus, Sebastian (1700-1760)

Alman bestecinin flüt için iki, flüt-fagot için bir konçertosu vardır. Oda müziğine de katkı sağlayan besteci bir trio sonat, beş kuartet, iki de düet yazmıştır.

- Cannabich, Martin Friedrich (1690-1773)

Flütçü bir bestecidir. Flüt ve sürekli bas için yazdığı 6 sonatı vardır.

- Fasch, Johann Friedrich (1688-1758)

Alman kemancı ve bestecidir. İki flüt için bir konçertosu, flüt-obua için dört konçertosu vardır. Kalabalık çalgı grupları için konçertoları vardır, bunların dördünde flütü kullanmıştır. Fasch'ın flütlü dört trio sonatı vardır.

- Freytag, Johann Heinrich (1760-1840)

18. yüzyılın ikinci yarısına doğru yaşamış Alman besteci, flüt için beş sonat bestelemiştir.

- II. Friedrich (Büyük) (1712-1786)

1740-1786 yılları arasındaki Prusya hükümdarıdır. Aynı zamanda flütçü ve bestecidir. Flüt için yirmi bir sonat, dört konçerto bestelemiştir. İki flüt ve klavsen için de bir konçertosu vardır.

- Förster, Christoph (1693-1745)

Alman bestecinin bilinen iki adet flüt konçertosu vardır.

- Gluck, Christoph Willibald (1714-1787)

Alman bestecinin, sol majör tonunda bir flüt konçertosu vardır.

- Graf, Friedrich Hartmann (1727-1795)

Alman flütçü ve bestecidir. Flüt için üç konçerto besteleyen Graf, oda müziği eserlerinde de flütü kullanmıştır. Flüt ve yaylı çalgılar için yedi kuarteti, üç trio sonatı, bir de flüt ve sürekli bas için sonatı vardır.

- Graun, Johann Gottlieb (1703-1771)

Alman besteci ve kemancıdır. Flüt için sekiz konçerto, iki sonat bestelemiştir. Flüt-obua-viyola-viyolonsel-klavsen için bir beşlisi vardır. Graun'nun, flütlü on iki de trio sonatı vardır.

- Graupner, Christoph (1683-1760)

Alman besteci flüt için çok sayıda eser yazmıştır. İki flüt için yedi, iki flüt-iki obua için bir, blok flüt için de bir konçerto bestelemiştir. Bir flüt sonatı, altı trio sonatı,

kalabalık çalgı grupları için yazdığı flütlü konçertoları vardır.

- Hasse, Johann Adolp (1699-1783)

Alman bestecinin iki ayrı setten oluşan on sekiz konçertosu bir de iki flüt konçertosu vardır. On sekiz flüt sonatı, altı da trio sonatı vardır.

- Heinichen, Johann David (1683-1729)

Alman besteci ve müzik teorisyenidir. Kalabalık algı grupları için konçertoları vardır. Yedi konertosunda flüt ve başka algıları bir araya getirmiştir. Solo flüt için iki konçertosu, bir sonatı vardır. Besteci trio sonatlarının üçünde flütü kullanmıştır.

- Janitsch, Johann Gottlieb (1708-1763)

Alman besteci Janitsch, eserlerinde flüte, sadece oda müziğinde yer vermiştir. “Sonata de Camera” (oda sonatı) başlığıyla yazdığı kuartetlerinin dört tanesinde flütü kullanmıştır. Flüt-keman-sürekli bas için de bir tiro sonatı vardır.

- Molter, Johann Melchoir (1696-1765)

Alman besteci ve kemancıdır. Kemancı oluşu çok sayıda keman için eser yazmasını sağlamış olsa da, besteci flüt için de eserler bestelemiştir. İki flüt ve iki korno için, altı konçertino, yine bu algılar için üç konçerto bestelemiştir. İki flüt için altı konçertino, dört flüt için de bir konertinosu vardır. Flüt ve iki viyola de gamba için üç, flüt-keman-viyola için de bir konçertino bestelemiştir. İki flüt ve flüt için birer konçertosu, flüt ve yaylı algılar için bir kuarteti, üç de iki flüt-sürekli bas trio sonatı vardır.

- Mützel, Johann Gottfried (1728-1788)

Alman klavye ustası ve besteci olan Mützel’in bir flüt sonatı vardır.

- Nichelmann, Christoph (1717-1762)

Alman bestecinin, do majör tonunda bir flüt sonatı vardır.

- Nikolai, Johann Gottlieb (1744-1801)

Bestecinin flüt için sadece op.6 no:1 Sol Majör sonatı bulunmaktadır

- Pez, Johann Christoph (1664-1716)

İki flüt için yazmış olduğu “Pastoral Konçerto” adını verdiği bir eseri, bir kaç da trio sonatı vardır.

- Quantz, Johann Joachim (1697-1773)

Flüt müziğine bu yüzyılda en çok katkı sağlamış bestecilerinden biridir. Alman besteci aynı zamanda döneminin iyi bir flütüsü ve flüt yapımcısıdır. Flütçü oluşu ve bu çalgıyı iyi tanıyor olması, flüt için çok sayıda eser bestelemesini sağlamıştır. Çok sayıda flüt sonatı, bir adet üç flüt sonatı vardır. Yazdığı kırk bir trio sonatının otuz beşinde flütü

kullanmıştır. Quantz'ın flüt için üç yüz konçerto yazdığı bilinmektedir, bunlardan yirmi altı tanesi günümüzde daha çok bilinmektedir. İki flüt için de yedi konçertosu vardır.

- Roiser, Carl (1640-1725)

Belçika asıllı Alman bestecidir. İki flüt ve sürekli bas için yazdığı sonat başlıklı 12 parçası vardır.

- Schickhardt, Johann Christian (1682-1762)

Alman besteci ve blok flütçü Blok flüt için altı konçertosu, beş ayrı setten oluşan kırk bir sonatı vardır. On iki trio sonatı olan bestecinin flüt-obua-sürekli bas için de çok sayıda sonatı vardır.

- Stamitz, Carl (1745-1801)

Besteci ve döneminin en iyi kemancılarındandır. Flüt için dört konçertosu, flüt-klarnet, flüt-obua için de birer konçertosu vardır. Flüt ve yaylı çalgılar için altı kuartet, bir trio sonat, iki flüt için iki düeti vardır.

- Stricker, Augustine Reinhard (1675-1720)

Flüt için re majör trio sonatı vardır.

- Stölzel, Gottfried Heinrich (1690-1749)

Alman bestecinin flüt-obua için bir konçertosu bir de trio sonatı vardır.

- Telemann, Georg Philipp (1681-1767)

Georg Philipp Telemann, neredeyse tüm müzik formlarında flüt için eserler bestelemiştir. On iki solo fantezisi, flütçünün tınısı ve ustalık becerisini gösterebilmesi için önemli bir yapıttır. Blok flüt için iki, flüt için yedi konçerto bestelemiştir. İki çalgı, üç çalgı ve dört çalgı için de konçertoları vardır. Oda müziği için sayısız eser bestelemiştir. Flütün içerisinde yer aldığı yirmi trio sonatı vardır. On altı flütlü kuarteti, iki de yedilisi bulunmaktadır. 1730 ve 1738'de yazmış olduğu Paris Kuartetleri'nde, viyolonsel partisini sürekli bastan ayırmış ayrıca yazmıştır. Sürekli basın dahil olduğu sekiz flüt sonatı, altı partitası, bir sonatini bir de kapriçyosu vardır. Sürekli bas kullanmadığı on dört iki flüt sonatı, sekiz de flüt-viyolonsel sonatı vardır. Telemann kimi zaman eserlerinde soprano çalgılarda değişiklikler yapmaktadır. Flüt yerine, keman ya da obua kullanımı tercihini müzisyene bırakmıştır.

- Tromlitz, Johann Georg (1725-1805)

Alman flütçü, flüt yapımcısı, bestecidir. Flüt için altı solo partitası, üç konçertosu, altı da sonatı vardır.

- Vogel, Johann Christoph (1756-1788)

Vogel, bu yüzyılda flüt için sadece sonat formunda eserler yazmıştır. Bir flüt sonatı, bir üç flüt sonatı, bir de iki flüt ve sürekli bas için trio sonatı vardır.

- Weiss, Carl (1768-1790)

Flütçü bir bestecidir. Altı flüt sonatı vardır. Altı kuartet, on iki trio, bir trio sonat bestelemiştir.

2.3.2. İtalya

17. yüzyılda Katolik kilisesinin etkisinde olan İtalyan müziği esinini dini açıdan yenilikçi bir etkileşimle geliştirir. Bu yenilikçi tutum modern müziğe temel olan opera, oratoryo, ve eşlikli melodi gibi formları ortaya koymuştur.

Opera İtalya'nın anavatanı olmuştur. Önceleri ikinci derecede öneme sahip müzikli tiyatro, çalgı müziği ile birlikte kilise müziğini aşmıştır.

18. yüzyılda Papalığın ekonomik açıdan gerilemesi, zengin gezginlerin getirdiği inançsızlık ve felsefeye olan merak, Katolik İtalya'nın büyüünün kaybına yol açmıştır. Roma büyüünü kaybederken, doğal zenginliklere sahip Venedik sürekli olarak ilerlemesini ve gelişmesini sürdürdü. Venedik, Avrupa müziğine önceleri din dışı daha sonra dini müzik alanında çok büyük katkı sağlamıştır (Kaygısız, 2017, s. 109).

Bu yüzyılda İtalya'da keman yapımcıları adlarını duyurmaya, hayranlık yaratan çalgılar ortaya koymaya başlamıştır.

Keman bu yüzyılda en popüler enstrümanlardan biri haline gelmişti. Fakat solo çalgı müziği 18. yüzyıl İtalya'sında çok önemli olduğu için bir çok besteci flüt için de sonatlar, konçertolar bestelemiştir.

İtalyan keman okulunun en önemli bestecilerinden biri de Giuseppe Tartini'dir (1692-1770). Kemanda hafif bir yay ve daha kalın teller kullanmayı ilk kez Tartini denemiştir ve çalma tekniğine son derece önem vermiştir. Keman müziğine bu denli yoğunlaşan bir besteci olarak flüt için de eserler bestelemiştir.

Flüt müziği literatürüne değerli katkı sağlamış İtalyan besteciler:

- Alberti, Giuseppe Matteo (1685-1751)

İtalyan besteci ve kemancıdır. Sol majör, blok flüt sonatı vardır.

- Albinoni, Tomaso (1671-1751)
İtalyan besteci flüt için on iki, blok flüt için iki sonat bestelemiştir.
- Barsanti, Francesco (1690-1775)
İtalyan besteci ve obuacıdır. Altı flüt sonatı, altı da blok flüt sonatı vardır.
- Bellinzani, Paolo Benedetto (1660-1725)
İtalyan bestecinin, on iki blok flüt sonatı vardır.
- Bitti, Martino (1656-1743)
İtalyan kemancı ve bestecidir. Blok flüt için sekiz sonat bestelemiştir.
- Bononcini, Giovanni Battista (1686-1739)
Flüt için oda müziği eserleri vardır. Bir trio sonatı, bir divertimentosu bir de iki flüt süiti vardır.
- Bottigoni, Paolo (1686-1763)
İtalyan bestecinin, blok flüt için fa majör sonatı vardır.
- Campioni, Carlo Antonio (1720-1788)
Yaylı çalgılar ve klavye müziği için çok sayıda eser yazan İtalyan besteci, op.4 trio sonatlarında flüte yer vermiştir.
- Castrucci, Pietro (1673-1763)
İtalyan besteci ve döneminin usta kemancılarındandır. Blok flüt için, altı sonatı vardır.
- Galuppi, Baldassare (1706-1785)
Opera besteciliği ile ün yapmış İtalyan besteci, flüt ve iki flüt için birer konçerto yazmıştır
- Chinzer, Giovanni (1698-1749)
İtalyan trompetçi ve bestecidir. Bir flüt sonatı, altı da trio sonatı vardır.
- Colombani, Quirino (1695-1735)
İtalyan besteci ve viyolonselcidir. Bir adet fa majör blok flüt sonatı vardır.
- Drejer, Domenico Maria (1680-1740)
İtalyan besteci ve obuacıdır. Blok flüt için la minör ve do majör iki sonatı vardır.
- Marcello, Benedetto (1686-1739)
Marcello, blok flüt için on iki sonat bestelemiştir. Günümüzde bu sonatları flütçüler de çalmaktadır.

- Geminiani, Francesco (1687-1762)

İtalyan besteci ve kemancıdır. Flüt için dört sonatı, blok flüt için de altı sonatı vardır. Çalgı belirtmediği düetleri vardır. Bunların flütle çalınması mümkündür.

- Ferronati, Giacomo (?-1750)

İtalyan bestecinin fa majör ve sol minör iki sonatı vardır.

- Haym, Nikola Francesco (1678-1729)

İtalyan besteci, edebiyatçı, opera ve tiyatro yöneticisidir. Flüt ve sürekli bas için yazdığı altı sonatı vardır.

- Locatelli, Pietro Antonio (1695-1764)

İtalyan kemancı ve bestecidir. On iki flüt sonatı, altı da trio sonatı vardır.

- Mancini, Francesco (1672-1737)

İtalyan besteci blok flüt için on iki sonat, on iki konçerto bestelemiştir.

- Mele, Giovanni Battista (1701-1752)

İtalyan bestecidir. Fa majör blok flüt konçertosu vardır.

- Pelegrini, Ferdinando (1715-1766)

İtalyan bestecinin, altı flüt sonatı vardır.

- Pergolesi, Giovanni Battista (1710-1736)

Do majör ve re majör flüt konçertoları vardır.

- Platti, Giovanni Benedetto (1697-1763)

Obuacı ve bestecidir. Flüt için altı sonatı bulunmaktadır.

- Porpora, Nikola Antonio (1686-1768)

İtalyan bestecinin bir adet re majör flüt konçertosu bulunmaktadır.

- Sammartini, Giuseppe (1695-1750)

İtalyan besteci ve obuacıdır. Flüt için on iki sonat, bir konçerto, altı düet, yedi trio sonat, blok flüt için ise bir konçerto yirmi dört sonat bestelemiştir.

- Scarlatti, Alessandro (1660-1725)

Blok flüt için eserler bestelemiştir. Altı konçertosu, iki flüt sonatı bir tane üç flüt için bir sonatı, bir de iki flüt-iki keman sonatı vardır.

- Tartini, Giuseppe (1692-1770)

İtalyan besteci döneminin en iyi kemancılarındandır. Keman için çok sayıda konçerto besteleyen Tartini, flüt için de dört konçerto, bir sonat yazmıştır.

- Valentini, Giuseppe (1681-1753)

Besteci ve kemancıdır. Blok flüt için dört sonatı, iki flüt ve sürekli bas için bir trio sonatı vardır.

- Venturini, Francesco (1675-1745)

Kemancı bir bestecidir. 1714 yılında yazdığı oda konçertolarında 2 flüt-2 obua-fagot-yaylı çalgılar-sürekli bası birlikte kullanmıştır.

- Veracini, Francesco Maria (1690-1768)

Kemancı ve bestecidir. 1716 yılında flüt için yazdığı on iki sonatı vardır. Bu sonatları flüt ya da keman için diye belirtmiştir. Her iki çalgının da repertuvarında yerini almıştır.

- Vivaldi, Antonio (1678-1741)

Bu yüzyılın en üretken İtalyan bestecileridir. Flüt repertuvarı için de çok sayıda eser bestelemiştir. On dört flüt konçertosu, beş de blok flüt konçertosu vardır. İki flüt için ve flüt-obua-fagot için de konçertoları da vardır. Trio sonatları, flüt ve blok flüt sonatları, çok sayıda oda konçertosu vardır. Vivaldi, kalabalık çalgı gruplarını buluşturduğu orkestra konçertoları da bestelemiştir. Bu konçertolarda nefesli ve yaylı çalgıları bir araya getirmiştir.

2.3.3. Fransa

Bu yüzyılda Fransa'da akılcı-pozitivist burjuva düşüncesi gelişmekteydi. İnce, uyumlu, disiplinli bir sanat anlayışı ortaya çıkıyordu. Fransız geç barok döneminin en göze çarpan özelliği hislerin ifadesinin öne çıkmış olmasıdır. Besteciler, müziğin o zamana kadarki biçimleriyle ve davranışlarıyla yetinmeyip yeni yollar aramışlar, anlatıcı, tanıtıcı bir müziğin önemini benimseme yoluna gitmişlerdir (Kaygısız, 2017, s. 110).

18. yüzyılda Fransa müziğinde tonal sistem tümüyle kullanılmış, çalgı ve ses virtüözlüğü gelişmiştir. Senfoni, opera, oratoryo önem kazanmış, Opera-komik ortaya çıkmıştır. Fransızlar bu türü kendi ulusal değerleri olarak kabul etmişlerdir. (Say, 1992, s. 518)

Jean Philippe Rameau (1683-1764) ve François Couperin (1668-1733), bu coğrafyanın önemli bestecilerindendir. Fransız müziği başlangıçta İtalyan etkilerindeydi. Besteciler çoğu kez eserlerini bir İtalyan takma adıyla sunuyor, ancak eserleri beğenildiğinde kendilerini tanıtma yoluna gidiyorlardı.

Bas flüt 1751 yılında Fransa’da icat edilmiştir. Bu günün bilimsel adlandırmasına göre alto flüt olarak bilinir. Bu flüt çok uzun olduğu için parmaklarla bütün delikleri kapatabilmek mümkün değildir. Bu yüzden yeni değişiklikler yapılmış ve kapaticılar geliştirilmiştir. Bu çalgı da flütün yapısında ve gelişiminde önemli bir rol oynamıştır.

Flüt müziği literatürüne değerli katkı sağlamış Fransız besteciler:

- Bahre, Michael de la (1675-1745)

Fransız bestecinin iki flüt için altı süiti, flüt için on dokuz süiti vardır. İki flüt için, iki de sonat bestelemiştir.

- Blavet, Michel (1700-1768)

Döneminin en iyi flütçülerindendir. On iki flüt sonatı bir konçertosu vardır. İki flüt için, altı sonat, bir süit bestelemiştir. Flüt için yazdığı parçaları da vardır.

- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)

Flüt için en çok eser yazan Fransız bestecidir. Çeşitli opus numaralarında, on sekiz flüt sonatı vardır. İki serenatı, iki trio sonatı, altı da süiti vardır. Üç flüt için altı sonatı olan besteci, beş flüt için de altı konçerto yazmıştır. İki flüt için çok sayıda sonatı, flüt-keman için altı sonatı vardır. Altı tane de kuarteti vardır.

- Braun, Pierre Gabriel (1728-1740)

Altı flüt sonatı besteleyen Braun, iki flüt için de on iki sonat yazmıştır. İki flüt ve sürekli bas için de on iki trio sonatı vardır.

- Buffardin, Pierre Gabriel (1690-1749)

Fransız besteci, flütçü ve flüt yapımcısıdır. Mi minör flüt konçertosu ile bilinir.

- Corrette, Michel (1707-1795)

Bestecinin, “Comiques Concertos” (komik konçertolar) başlıklı yirmi beş konçertosu vardır. Bu konçertolar üç soprano çalgı içindir. Flüt, keman, obuanın birlikte çalabildiği gibi, iki keman bir flüt, iki flüt bir obua gibi değişik kombinasyonlarla da çalınır. Üç flüt için on iki konçertosu vardır. Altı flüt ve yaylı çalgılar için kuarteti, dört flüt sonatı, bir de flüt methodu vardır.

- Danican, Philidor Pierre (1681-1731)

Fransız bestecinin, Op.1-2-3 numaralı toplam on iki süiti vardır. Bu süitlerde flütü kullanmıştır.

- Dieupart, Charles (1670-1740)

Klavsenci, kemancı ve bestecidir. Flüt ya da keman diye belirttiği altı süiti vardır. Altı blok flüt sonatı, iki de ikili konçertosu vardır.

- Dornel, Antoine (1685-1765)

Fransız besteci, klavsenci orgcu ve kemancıdır. Flüt için beş süit, iki flüt için altı süiti bestelemiştir. İki flüt ve sürekli bas için yedi trio sonatı vardır.

- Dothel, Nicolo (1721-1810)

Fransız besteci ve flütçüdür. Oda müziği formunda flüt müziğine katkı sağlamıştır. Bir flüt triosu, üç flüt için altı sonatı, yaylı çalgılar ve flüt için kuartetleri, sekiz flüt sonatı, flüt ve viyolonsel için de sonatları vardır.

- Guignon, Jean Pierre (1702-1774)

Fransız-İtalyan bir besteci olarak bilinir. Üç flüt için yazdığı altı triosu vardır.

- Guillemain, Lois-Gabriel (1705-1770)

Bestecinin çok sayıda oda müziği eseri vardır. Flüt, keman, viyola de gamba, sürekli bas için, altı kuarteti vardır. Yazdığı keman sonatları, flütçüler tarafından da çalınır.

- d'Hervelois, Lois de Caix (1680-1759)

Fransız kemancı ve bestecidir. Daha çok oda müziği üzerine eserleri vardır. Flüt için ayrı kitaplarda bulunan toplam yedi süiti olduğu bilinmektedir.

- Hotteterre, Jacques-Martin (1673-1763)

Flütçü, flüt yapımcısı, bestecidir. Flütün solist olduğu altı süit bestelemiştir. Altı trio sonatı ve flüt ve sürekli bas için parçaları vardır. Nefesli çalgılar için bir de metodu vardır.

- Leclair, Jean Marie (1697-1764)

Fransız besteci ve kemancıdır. Fransız keman okulunun öncülerindendir. Flüt için sekiz sonat bestelemiştir.

- Leemans, H'ebert Philippe Adrien (1741-1771)

Belçika asıllı Fransız viyolonselci, bestecidir. Müzik hayatını aktif olarak Fransa'da geçirmiştir. İki soprano-iki bas çalgı için yazdığı 6 kuarteti vardır.

- Monteclair, Michel Pignolet de (1667-1737)

Fransız besteci flüt için, altı konçerto, iki flüt için altı konçerto bestelemiştir. "Principes des musique" (müziğin ilkeleri) adlı bir method yazmıştır.

- Naudot, Jacques Christophone (1690-1762)

Fransız bestecinin, on iki flüt konçertosu, on iki de sonatı vardır. İki flüt için altı sonat besteleyen Naudot, yedi de trio sonat yazmıştır.

- Paisible, James (1656-1721)

Bestecinin, flüt için iki sonatı, iki flüt için de sekiz sonatı vardır.

- Poncein, Jean-Pierre Freillon (1655-1720)

Blok flüt için, yirmi üç solo prelüd, bir de trio bestelemiştir.

- Quentin, Jean Baptiste (1690-1742)

Bestecinin, beş ayrı setten oluşan, altışar flüt sonatı, yedi sette oluşan da altışar trio sonatı vardır.

2.3.4. İngiltere

Özünde saray müziği olarak bilinen Barok, bu yüzyılın başlarında artık saray sınırlarını aşmıştır. Halka açık opera evlerinin yanı sıra, Fransa ve İngiltere’de konserlerin düzenlendiği ilk özel salonların kullanılması bu döneme rastlamaktadır.

İngiliz müziğinde başlangıçta İtalyan stili etkileri görülse de kısa zamanda kendi kimliğini bulmuştur (Say, 2003, s. 197).

İngiltere’de opera, soyluların eğlencesi olmuştur. “Masque” (maske) adı verilen, içinde şiir, şarkı, dans, dekor, kostüm ve çalgıları barındıran sahne oyunu ortaya çıkmıştır. Oyuncular yüzlerine maske takarak sahnede yer aldıkları için bu türe Masque denmiştir (İlyasoğlu, 1996, s. 31).

Bu coğrafyada flüt ilk kez İskoçya’da görülmüştür ve soylular arasında son derece popüler olmuştur. Flüt çalmayı öğrenmek isteyen zengin amatörlerin sayısı artmıştır. Paul Caroll kitabında, İngiltere’de son derece popüler olan bu çalgı için bestecilerin yeterince eser yazmamış olmasını şaşırtıcı bulduğunu söylemiştir (2016, s. 125).

Opera müziği daha gözde olsa da besteciler çalgı müziği alanında da eserler vermişlerdir.

Flüt müziği literatürüne değerli katkı sağlamış İngiliz besteciler:

- Babell, William (1688-1723)

İngiliz besteci, kemancı ve klavsencidir. Dönemin operalarının klavye partilerini yazdığı bilinmektedir. Blok flüt için yazdığı altı konçertosu vardır.

- Baston, John (1685-1740)

İngiliz besteci, blok flütçü ve viyolonselcidir. Altı blok flüt konçertosu vardır.

- Corbet, William (1680-1748)

İngiliz kemancı ve bestecidir. İki blok flüt için altı sonat, sekiz de trio sonat bestelemiştir.

- Festing, Michael Christian (1705-1752)

İngiliz kemancı ve bestecidir. İki flüt ve sürekli bas için, on iki trio sonatı vardır.

- Handel, Friederich (1685- 1759)

Alman asıllı İngiliz bestecidir. Handel, on sekizinci yüzyılın en üretken bestecilerindendir. Bu üretkenliği flüt için sadece oda müziği ile sınırlı kalmıştır. Flüt için sekiz, blok flüt için altı sonatı vardır. Yazmış olduğu otuz üç trio sonatının altı tanesinde flütü kullanmıştır.

- Hebden, John (1712-1765)

İngiliz besteci,fagotçu, viyolonselcidir. Flüt ve klavsen için altı flüt sonatı vardır.

- Loeillet, John (1688-1720)

Londra'lı Loeillet olarak bilinir. Besteci, flütçü, obuacı ve klavsencidir. On iki flüt sonatı, opus 1 altı, opus 2 on iki trio sonatı, bir de flüt ve yaylı çalgılar beşlisi vardır.

- Mantel, John Christian (1706-1761)

Alman asıllı İngiliz besteci ve orgcudur. El yazmalarının kayıp olduğu, flütlü trio sonatları vardır.

- Pepush, John Christopher (1667-1752)

Alman asıllı İngiliz besteci ve klavsencidir. Blok flüt için re minör sonatı ve flütlü altı trio sonatı vardır.

- Purcell, Daniel (1664-1717)

İngiliz bestecinin bir flüt sonatı, blok flüt için altı sonatı, bir de iki flüt sonatı vardır.

- Ranish, John Frederick (1693-1777)

İngiliz besteci, flütçü ve öğretmendir. Obua çaldığı da bilinmektedir. On iki flüt sonatı, bir de solo flüt sonatı vardır.

- Stanley, John (1712-1786)

Bestecinin iki setten oluşan toplam on dört solo sonatı vardır.

- Valentine, Robert (1674-1747)

Altı flüt sonatı, opus 2 ve opus 3 olmak üzere, on ikişer blok flüt sonatı vardır. İki flüt ve iki blok flüt sonatları, bir de blok flüt konçertosu vardır.

- Vento, Mattia (1735-1776)

İtalyan asıllı İngiliz bestecidir. Beş setten oluşan otuz flüt sonatı vardır.

- Woodcock, Robert (1690-1728)

İngiliz bestecinin, blok flüt için on iki konçertosu vardır.

2.3.5. İspanya-Portekiz

İspanya halk müziği, çok sesli müziğin temelini oluşturur. İspanyol müziğinde bölgesel farklılıklar çok belirgindir. Kuzeyinde Avrupa melodileri egemendir. Kuzeydoğuda ise Provansal (Fransa'da bir bölge) folklorünün etkileri görülür. Orta İspanya'da eski Vizigot (eski bir Cermen kavimi) ve Arap kültürlerinin kaynaşması söz konusudur. Güneyin türünü kapsayan Endülüzya bölgesinde ise tamamen Arap etkileri görülmektedir (Say, 1992, s. 656).

İspanyol müziği, İtalya ile yakın ilişki içindeydi, İspanyol besteciler operalarında İtalyanca libretto kullanmaktaydı. Juan del Encina adlı şair, müzisyen ve oyun yazarının müzikli oyunları sonraları, Miguel de Cervantes (1547-1616) ve Iope de Vega (1562-1635) gibi ünlü edebiyatçıların da müziğe ilgi duymasını sağlamıştır. Vega'nın bir opera librettosu yazdığı bilinmektedir. Bu eğilimin sonucu olarak Zarzuela adı verilen bir komik opera türü de ortaya çıkmıştır.

Bu bölgede flüt için eser yazmış çok fazla besteciye rastlanmamaktadır; İspanyol besteciler daha çok, vokal, gitar ve org müziğine ilgi duymuşlardır.

Portekiz'de çok sesli müziğin gelişimi 17. yüzyılda gerçekleşmiş, çalgı metotları ve müzik kitapları basılmıştır. Portekiz Krallık Orkestrasına şef olarak atanan Domenico Scarlatti ile birlikte İtalyan operası bu ülkeye de etki etmiş oldu.

- Avondano, Pedro Antonio (1714-1782)

Portekizli bestecinin, flüt, keman, viyolonsel ve sürekli bas için yazdığı iki kuarteti vardır.

- Pla, Joan Baptista (1720-1773)

İspanyol bestecinin, iki flüt ve sürekli bas için yazdığı altı trio sonatı vardır.

- Rodil, Antonio (1710-1787)

İspanyol asıllı Portekizli flütçü, bestecidir. Flüt ve sürekli bas için altı sonat bestelemiştir.

2.3.6. Hollanda-Belçika

16. yüzyılda Hollanda kiliselerinde org müziği ileri düzeydeydi; tüm kiliselerin orglarla donatıldığı bilinmektedir. Döneminin ünlü bestecisi ve orgcusu Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621) ülke müziği için önemli bir değer olmuştur. Sweelinck'ten sonra Hollanda 18. yüzyıla kadar onun kadar önemli bir besteci çıkaramamıştır.

Tüm Kuzey Avrupa ülkeleri gibi, Hollanda da henüz Alman etkisi altında bulunmaktaydı. Bu dönemde yetenekli Hollanda bestecileri Leipzig'e gönderilmekteydi.

Bu coğrafyada flütün geliştirilmesi adına herhangi bir çalışmanın olduğu bilgisine rastlanmamaktadır (Say, 1992, s.).

Flüt müziğine katkı sağlamış besteciler:

- Baustetter, Johann Konrad (1700-1752)

Hollandalı bestecinin, 2 flüt için yazdığı sekiz konçertosu vardır.

- Eyck, Jacob van (1590-1657)

Hollandalı, blok flütçü, orgcu, bestecidir. “*Der Fluyten Lust-Hof*” (Flütün Zevkler Bahçesi) adında iki ciltten oluşan blok flüt için müzikleri vardır.

- Fesch, Williem de (1687-1761)

Hollandalı bestecidir. Bir flüt konçertosu, bir konçerto grossosu vardır. Flütlü yirmi iki trio sonatı bulunmaktadır.

- Groneman, Johannes Albertus (1710-1778)

Hollandalı bestecidir. Flüt için bir, iki flüt için iki sonatı, bir de trio sonatı vardır. Kalabalık çalgı grupları için konçertolar bestelemiştir. Bunların ikisinde flütü kullanmıştır.

- Loeillet, Jacques (1685-1748)

Belçikalı, obuacı, bestecidir. Dört setten oluşan kırk sekiz blok flüt sonatı, iki flüt için de 12 sonatı vardır.

- Noordt, Sybrandus van (1659-1705)

Orgcu ve klavsencidir. Blok flüt ve sürekli bas için yazdığı dört sonatı vardır.

- Roger, Estienne (1665-1722)

Fransız asıllı Hollanda'lı bestecidir. Nota yayımcılığı da yapan bestecinin 1700 yılında yazdığı iki flüt için on dört sonatı vardır.

- Solnitz, Anton Wilhelm (1708-1752)

Bohemya’da doğmuş, Hollanda’da hayatını kaybetmiştir. Kimi kaynaklarda Bohemyalı-Alman besteci olarak geçmektedir. Bestecinin flütlü, trio sonatları vardır.

- Wassanger, Unico Wilhelm (1692-1766)

Bir kont olan Wassanger aynı zamanda çok yetenekli bir müzisyendir. Blok flüt ve sürekli bas için yazdığı üç sonatı bulunmaktadır.

2.3.7. Avusturya

18. yüzyılda Avusturya çok geniş bir coğrafyayı içine alıyordu. Günümüzde bu sınırlar o dönemden çok farklıdır. Bu geniş coğrafyanın müziği de oldukça zengindir. 17. yüzyılda manastır tarikatları tarafından yayılan Gregoryen müziği, bir yandan Protestan ilahileriyle, öte yandan halk dilindeki Katolik ilahilerle çatıştı. 18. yüzyılda dini müzik, missalar, kantatlar ve oratoryolarla gelişti (Say, 1992, s. 123).

18. yüzyılın ilk yarısında, yüzyılın diğer yarısına göre, Avusturya müziği çok etkili değildi. Bu coğrafya dehalarını yüzyılın ikinci yarısında yaratmıştır. Bu dönemde flüt müziği için çok az sayıda eser yazılmıştır.

- Benda, Franz (1709-1786)

Çek besteci, kemancı ve öğretmendir. Flüt için bestelediği sol majör sonatı vardır.

- Benda, Georg (1722-1765)

Çek besteci ve kemancıdır. Çalgı müziği için çok sayıda eser yazan besteci, flüt için de bir konçerto, beş de sonat bestelemiştir.

- Finger, Gottfried (1660-1730)

Morovyalı besteci, çok sayıda blok flüt sonatı bestelemiştir. İki setten oluşan on iki düo sonatı, iki flüt-iki obua için, altı sonatı, on altı da flüt sonatı vardır.

- Schmelzer, Johann Heinrich (1623-1680)

Bestecinin yedi flüt için yazdığı sol majör bir sonatı vardır. Yazmış olduğu iki keman sonatlarını flüt ile de çalmak mümkündür.

- Waganseil, Georg Christoph (1715-1777)

Avusturyalı besteci, orgcu ve klavsencidir. Flüt için bir sonat bir de konçerto bestelemiştir.

2.3.8. İskandinav Ülkeleri

Norveç, İsveç ve Danimarka'yı kapsayan ülkeler topluluğudur. Bu yüzyılda, çok sesli müzik bu coğrafyada da etkiliydi. İskandinav ülkelerinde daha çok Fransa etkisi ön plandaydı. Dönemin Flaman müzisyenleri genellikle Danimarka'ya gelmiş ve sarayda çalışmaya başlamıştır. Flüt müziğine katkı sağlamış besteciler:

- Agrell, Johan (1701-1765)

Alman asıllı İsveçli bestecidir. Flüt için dört konçertosu, bir flüt sonatı vardır.

- Foltmar, Johann (1741-1771)

Danimarkalı bestecidir. Üç flüt için yazdığı re majör triosu vardır.

- Freithoff, Johann Henrik (1713-1767)

Norveç-Danimarkalı kemancı ve bestecidir. Flüt için sol majör bir sonatı vardır.

- Moldenit, Joachim (1708-1760)

Alman asıllı Danimarka'lı amatör bestecidir. Flüt ve sürekli bas için altı sonat yazmıştır.

- Roman, John Helmich (1694-1758)

İsveçli besteci, on iki flüt sonatı bestelemiştir.

- Raehs, Martin (1702-1766)

Danimarkalı, flütçü, bestecidir. Flüt ve sürekli bas için yazdığı on altı sonatı vardır.

- Scheibe, Johann Adoplp (1706-1778)

Alman asıllı, Danimarkalı bestecidir. Flüt için beş konçerto, üç sonat bestelemiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. 18. YÜZYIL FORMLARININ SINIFLANDIRILMASI

3.1. Sonat

Sonat terimi Latince tınlama, ses verme anlamına gelen *sonore* kelimesinden gelir. Sonat, çok bölümlü, genellikle bir veya iki çalgı için yazılmış çalgısal eserdir. İtalya'nın kuzeyindeki Bologna şehri yakınlarında yaşayan bir grup besteci sonat formunu geliştirmek açısından çok önemliydi. Bu bestecilerin çoğunu, Maurizio Cazzati (1616-1678) yetiştirmiştir. Cazzati, çok az çalgı müziği bırakmış olsa da Bologna'ya özgü sonatı biçimlendirdiği için çok önemlidir (Lord ve Snelson, 2018, s. 52).

Önceleri kilisede çalınması için dört bölümlü “*sonata da chiesa*”, daha sonra sarayda soylular için çalınmak üzere “*sonata da camera*” adıyla ikinci bir sonat tipi daha ortaya çıkar. İlk barok sonatlar tek veya iki çalgı içindir (İlyasoğlu, 1996, s. 32).

Bu yüzyılda yazılmış flüt sonatları:

- Abel, Carl Friedrich (1723-1787)

Op. 6 “6 flüt sonatı”

- Agrell, Johan (1701-1765)

re majör, flüt sonatı

- Alberti, Giuseppe Matteo (1685-1751)

sol majör-blok flüt sonatı

- Albinoni, Tomaso (1671-1751)

Op.6 “12 flüt sonatı”

la minör-blok flüt sonatı

sol majör-blok flüt sonatı

- Bach, Carl Philipp Emanuel (1714-1788)

H. 506 mi majör, flüt sonatı

H. 515 do majör, flüt sonatı

H. 545 mi bemol majör, flüt sonatı

H. 550 sol majör, flüt sonatı

H. 551 mi minör, flüt sonatı

H. 552 si bemol majör, flüt sonatı

H. 555 la minör, flüt sonatı

H. 561 re majör, flüt sonatı

H. 562 la minör, solo flüt sonatı

- Bach, Wilhelm Friedmann (1710-1784)

mi minör, flüt sonatı

fa majör, flüt sonatı

- Bach, Johann Sebastian (1685-1750)

BWV 1020 sol minör, flüt sonatı

BWV 1030 si minör, flüt sonatı

BWV 1031 mi bemol majör, flüt sonatı

BWV 1032 la majör, flüt sonatı

BWV 1033 do majör, flüt sonatı

BWV 1034 mi minör, flüt sonatı

BWV 1035 mi majör, flüt sonatı

- Barsanti, Francesco (1690-1775)

Op.1 “6 blok flüt sonatı”

Op.2 ”6 flüt sonatı”

- Bellinzani, Paolo Benedetto (1660-1725)

Op.3 “12 blok flüt sonatı”

- Benda, Franz (1709-1786)

la minör, flüt sonatı

re majör, flüt sonatı

sol majör, flüt sonatı

mi minör, flüt sonatı

mi minör, flüt sonatı

- Benda, Georg (1722-1795)

G-L.642.b- flüt sonatı

- Bitti, Martino (1656-1743)

No.3 “8 blok flüt sonatı”

- Blavet, Michel (1700-1768)

Op.2 “6 flüt sonatı”

Op.3 “6 flüt sonatı”

- Blockwitz, Johann Martin (1687-1742)
sol majör, flüt sonatı
- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)
Op.19 “6 flüt sonatı”
Op.44 “6 flüt sonatı”
Op.91 “6 flüt sonatı”
- Bottigoni, Paolo (1686-1763)
fa majör-blok flüt sonatı
- Braun, Pierre Gabriel (1728-1740)
Op.7 “6 flüt sonatı”
- Cannabich, Martin Friedrich (1690-1773)
1753 “6 flüt sonatı”
- Chinzer, Giovanni (1698-1749)
sol majör, flüt sonatı
- Colombani, Quirino (1695-1735)
fa majör, blok flüt sonatı
- Corelli, Arcangelo (1653-1713)
Op.5 fa majör, flüt sonatı
- Corrette, Michel (1707-1795)
Op.5 flüt sonatı
Op.13 flüt sonatı
Op.25 flüt sonatı
- Dothel Nicolo, (1721-1810)
No:1 sol majör, flüt sonatı
No:2 do majör, flüt sonatı
No:3 re majör, flüt sonatı
No:4 do majör, flüt sonatı
No:5 sol majör, flüt sonatı
No:6 do majör, flüt sonatı
No:7 do majör, flüt sonatı
No:8 sol majör, flüt sonatı

- Drejer, Domenico Maria (1680-1740)
no.2 do majör-flüt sonatı
no.3 la minör-flüt sonatı
- Dieupart, Charles (1670-1740)
sol majör- blok flüt sonatı
la minör-blok flüt sonatı
mi minör-blok flüt sonatı
si bemol majör-blok flüt sonatı
sol minör-blok flüt sonatı
fa majör-blok flüt sonatı
- Ferronati, Giacomo (-1750)
fa majör-blok flüt sonatı
sol minör-blok flüt sonatı
- Finger, Gottfried (1660-1730)
Op.3 “10 blok flüt sonatı”
6 blok flüt sonatı
- Friedrich the Great (II. Friedrich) (1712-1786)
Spif 11 fa majör, flüt sonatı
Spif 18 re majör, flüt sonatı
Spif 32 re majör, flüt sonatı
Spif 37 si minör, flüt sonatı
Spif 38 sol majör, flüt sonatı
Spif 41 sol majör, flüt sonatı
Spif 55 mi majör, flüt sonatı
Spif 58 do majör, flüt sonatı
Spif 61 re majör, flüt sonatı
Spif 62 si minör, flüt sonatı
Spif 63 do minör, flüt sonatı
Spif 65 sol majör, flüt sonatı
Spif 75 mi minör, flüt sonatı
Spif 76 si bemol majör, flüt sonatı
Spif 83 si minör, flüt sonatı
Spif 84 do minör, flüt sonatı

Spif 90 re majör, flüt sonatı

Spif 112 si bemol majör, flüt sonatı

Spif 154 mi minör, flüt sonatı

Spif 182 si bemol majör, flüt sonatı

Spif 190 do majör, flüt sonatı

- Freithoff, Johann Henrik (1713-1767)

sol majör, flüt sonatı

- Freytag, Johann Heinrich (1760-1840)

la majör, flüt sonatı

la minör, flüt sonatı

re majör, flüt sonatı

mi minör, flüt sonatı

sol majör, flüt sonatı

- Geminiani, Francesco (1687-1762)

“6 blok flüt sonatı”

- Graf, Friedrich Hartmann (1727-1795)

do majör, flüt ve sürekli bas sonatı

sol majör, flüt ve sürekli bas sonatı

mi minör, flüt ve sürekli bas sonatı

re majör, flüt ve sürekli bas sonatı

- Graun, Johann Gottlieb (1703-1771)

GraunWV AV:XIII: 10 do majör, flüt sonatı

GraunWV CV:XIII: 75 re majör, flüt sonatı

- Graupner, Christoph (1683-1760)

GWV708 sol majör, flüt sonatı

- Handel, Friederich (1685- 1759)

HWV359b mi minör, flüt sonatı

HWV363b sol majör, flüt sonatı

HWV367 si minör, flüt sonatı

HWV374 la minör, flüt sonatı

HWV375 mi minör, flüt sonatı

HWV376 si minör, flüt sonatı

HWV378 re majör, flüt sonatı

HWV379 mi minör, flüt sonatı
 HWV360 sol minör, blok flüt sonatı
 HWV362 la minör, blok flüt sonatı
 HWV365 do majör, blok flüt sonatı
 HWV367a re minör, blok flüt sonatı
 HWV369 fa majör, blok flüt sonatı
 HWV377 si bemol majör, blok flüt sonatı

- Hasse, Johann Adolph (1699-1783)
 re majör, flüt sonatı
 sol majör, flüt sonatı
 Op.1 “12 flüt sonatı”
 Op.5 “6 flüt sonatı”
- Haym, Nikola Francesco (1678-1729)
 “6 Sonate de Camera”
- Hebden, John (1712-1765)
 Op.2 “6 flüt sonatı”
- Heinichen, Johann David (1683-1729)
 re majör, flüt sonatı
- Leclair, Jean Marie (1697-1764)
 Op.1 “2 flüt sonatı”
 Op.2 “4 flüt sonatı”
 Op.9 “2 flüt sonatı”
- Loeillet, Jacques (1685-1748)
 Op.1 “12 blok flüt sonatı”
 Op.2 “12 blok flüt sonatı”
 Op.3 “12 blok flüt sonatı”
 Op.4 “12 blok flüt sonatı”
 Op.5 “12 blok flüt sonatı”
- Locatelli, Pietro Antonio (1695-1764)
 Op.2 “12 flüt sonatı”
- Mancini, Francesco (1672-1737)
 “12 blok flüt sonatı”

- Marcello, Benedetto (1686-1739)
Op.2 “12 blok flüt sonatı”
- Moldenit, Joachim (1708-1760)
1753- “6 flüt sonatı”
- Mützel, Johann Gottfried (1728-1788)
re majör, flüt sonatı
- Nichelmann, Christoph (1717-1762)
do majör, flüt sonatı
- Nikolai, Johann Gottlieb (1744-1801)
Op.6 No.1 sol majör, flüt sonatı
- Noordt, Sybrandus van (1659-1705)
Op.1 “4 blok flüt sonatı”
- Paisible, James (1656-1721)
re minör, flüt sonatı
fa majör, flüt sonatı
- Pelegrini, Ferdinando (1715-1766)
Op.10 “6 flüt sonatı”
- Pepush, John Christopher (1667-1752)
re minör, blok flüt sonatı
- Platti, Giovanni Benedetto (1697-1763)
Op.3 “6 flüt sonatı”
- Rodil, Antonio (1710-1787)
6 flüt sonatı
- Raehs, Martin (1702-1766)
1748- “16 flüt sonatı”
- Roman, John Helmich (1694-1758)
“12 flüt sonatı”
- Sammartini, Giuseppe (1695-1750)
“24 blok flüt sonatı”
IGS5 la minör, flüt sonatı
IGS6 do majör, flüt sonatı
IGS7 re majör, flüt sonatı

IGS8 sol majör, flüt sonatı

- Scarlatti, Alessandro (1660-1725)

sol majör, flüt sonatı

fa majör, flüt sonatı

- Scheibe, Johann Adolph (1706-1778)

Op.1 “3 flüt sonatı”

- Schickhardt, Johann Christian (1682-1762)

Op.20/2 “6 flüt sonatı”

Op.1 “7 blok flüt sonatı”

Op.3 “6 blok flüt sonatı”

Op.17 “12 blok flüt sonatı”

Op.23 “12 blok flüt sonatı”

- Tartini, Giuseppe (1692-1770)

la majör, flüt sonatı

- Telemann, Georg Philipp (1681-1767)

TWV 41:C2 do majör, flüt sonatı

TWV 41:D9 re majör, flüt sonatı

TWV 41:e4 mi minör, flüt sonatı

TWV 41:f2 fa minör, flüt sonatı

TWV 41:G9 sol majör, flüt sonatı

TWV 41:a2 la minör, flüt sonatı

TWV 41:h4 si minör, flüt sonatı

TWV 40:2-13 “12 solo fantasia”

- Tromlitz, Johann Georg (1725-1805)

sol majör, flüt sonatı

si bemol majör, flüt sonatı

do majör, flüt sonatı

fa majör, flüt sonatı

la majör, flüt sonatı

re majör, flüt sonatı

- Quantz, Johann Joachim (1697-1773)

QV1.143 la majör, flüt sonatı

QV1.145 la majör, flüt sonatı

- QV1.149 la minör, flüt sonatı
- QV1.168 si minör, flüt sonatı
- QV1.169 si minör, flüt sonatı
- QV1.161 si bemol majör, flüt sonatı
- QV1.162 si bemol majör, flüt sonatı
- QV1:Anh do minör, flüt sonatı
- QV1.18 do minör, flüt sonatı
- QV1.Anh.15a re majör, flüt sonatı
- QV1.54 mi bemol majör, flüt sonatı
- QV1.70 mi minör, flüt sonatı
- QV1.82 fa majör, flüt sonatı
- QV1.86 fa majör, flüt sonatı
- QV1.93 fa majör, flüt sonatı
- QV1.105 sol majör, flüt sonatı
- QV1.109 sol majör, flüt sonatı
- QV1.114 sol minör, flüt sonatı
- QV1.117 sol minör, flüt sonatı
- QV1.126 sol minör, flüt sonatı
- Quentin, Jean Baptiste (1690-1742)
- Op.8 “6 flüt sonatı”
- Op.9 “6 flüt sonatı”
- Op.10 “6 flüt sonatı”
- Op.11 “6 flüt sonatı”
- Op.15 “6 flüt sonatı”
- Valentini, Giuseppe (1681-1753)
- IGV14 sol majör, blok flüt sonatı
- IGV15 fa majör, blok flüt sonatı
- IGV16 fa majör, blok flüt sonatı
- IGV17 fa majör, blok flüt sonatı
- Valentine, Robert (1674-1747)
- Op.2 “12 blok flüt sonatı”
- Op.3 “12 blok flüt sonatı”
- Op.12 “12 blok flüt sonatı”

- Vento, Mattia (1735-1776)
Op.3 “6 flüt sonatı”
Op.5 “6 flüt sonatı”
Op.6 “6 flüt sonatı”
Op.7 “6 flüt sonatı”
Op.9 “6 flüt sonatı”
- Veracini, Francesco Maria (1690-1768)
“12 flüt-keman sonatı”
- Vivaldi, Antonio (1678-1741)
RV48 do majör, flüt sonatı
RV49 re minör, flüt sonatı
RV50 mi minör, flüt sonatı
RV51 sol minör, flüt sonatı
- Vogel, Johann Christoph (1756-1788)
IJV3 mi minör, flüt sonatı
- Waganseil, Georg Christoph (1715-1777)
mi minör, flüt sonatı
- Wassanger, Unico Wilhelm (1692-1766)
“3 flüt sonatı”
- Weiss, Carl (1768-1790)
Op.3 “6 sonatı”
Op.2 “12 blok flüt sonatı”

3.2. Süit ve Partita

Değişik etkide ama aynı tonda ve çoğu zaman aynı biçimdeki dans parçalarının birbiri ardına dizilmesine süit adı verilir. Birkaç parçadan oluşmuş türlerin en eskisidir. (Hodeir, 2003, s. 96). İlk örnekleri 16. yüzyılda görülmeye başlanmış, dönemin en yaygın dansları kullanılmıştır. 17. ve 18. yüzyıllarda Fransız ve Alman besteciler bu dizisel anlatıma kendi ülkelerinin dans müziklerini de katmışlardır (Sözer, 1996, s. 666).

Almanların süite partita dediği bilinmektedir. Partita terimi çeşitleme anlamını da içerir.

- Bach, Johann Sebastian (1685-1750)
BWV 1013 la minör, partita, solo flüt
BWV 1067 si minör, flüt-yaylı çalgılar orkestrası
- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)
PB-430-435 Op.35 “6 süit”
- D’Hervelois Lois de Caix (1680-1759)
Op.6 “4 süit” flüt-sürekli bas
- Hotetterre, Jacques Martin (1673-1763)
Op.2 No:1 re majör, flüt-sürekli bas için süit
Op.2 No:2 sol majör, flüt-sürekli bas için süit
Op.3 No:3 sol majör, flüt-sürekli bas için süit
Op.4 si minör, flüt-sürekli bas için süit
Op.6 sol majör, flüt-sürekli bas için süit
Op.8 la majör, flüt-sürekli bas için süit
- Tromlitz, Johann George (1725-1805)
6 partita, solo flüt

3.3. Konçerto ve Konçerto Grosso

Konçerto, ayrı partilerin, ayrı seslerin aynı anda tınlaması anlamına gelen Latince *concertus* sözcüğünden türemiştir. Konçerto terimini ilk kez 17. yüzyıl başında İtalyan besteci Lodovici Viadana (1564-1645) kullanmıştır (Kaygısız, 2017, s. 126).

Çalgı müziği için, iki çeşit konçerto formu kullanılmıştır. Bunlar konçerto grosso ve solo konçertodur. Konçerto grossoda, solo çalgı (ya da çalgılar) ve orkestra iki gruba ayrılır. Konçerto grosso terimini, ilk kez alman besteci Schmelzer 1674 yılında kullanmıştır. Türün ilk önemli temsilcileri ise İtalyanlar olmuştur.

Solo konçertoyu, ilk olarak 18. yüzyılda İtalyan besteci Torelli kullanmıştır. Bu formda orkestranın karşısında solo çalgı vardır. Solo konçerto başlangıçta tek temalıyken, sonradan senfoniye benzeyerek sonat biçiminin iki temalı halini almıştır. Geleneksel konçertonun üç bölümü vardır. Her bir bölüm solo çalgının yalnız çaldığı parlak bir bitirişle, kadansla süslenmiştir. Kadanstan sonra tema yeniden duyulur. 18 yüzyılda müzisyenler, kadansları doğaçlama olarak çalışıyordu. Ancak bu doğaçlamalar fazlasıyla

aşırıya kaçınca besteciler, sütlerdeki çeşitlemelerin bestelenmesi gibi kadansları da bestelemeye başlamıştır (Hodeir, 2003, s. 42).

- Abel, Carl Friedrich (1723-1787)

WK51 do majör, flüt konçertosu

WK42 si bemol majör, “Senfonik Konçertant” 2 flüt, keman, 2 obua

WK46 do majör, 6 flüt için konçerto

WK47 mi minör, 6 flüt için konçerto

WK48 re majör, 6 flüt için konçerto

WK49 do majör, 6 flüt için konçerto

WK50 sol majör, 6 flüt için konçerto

WK51 do majör, 6 flüt için konçerto

- Agrell, Johan (1701-1765)

GroF 1643 re majör, flüt konçertosu

GroF 1644 sol majör, flüt konçertosu

GroF 2143 sol majör, flüt konçertosu

GroF 1200 sol majör, flüt konçertosu

- Babell, William (1688-1723)

Op.3 “6 blok flüt konçertosu

- Bach, Carl Philipp Emanuel (1714-1788)

H.431 la minör, flüt konçertosu

H.484.1 re minör, flüt konçertosu

H.445 sol majör, flüt konçertosu

- Bach, Johann Sebastian (1685-1750)

BWV 1047 Brandenburg Konçerto no.2 flüt-obua-trompet-keman

BWV 1049 Brandenburg Konçerto no.4 2 flüt-keman

BWV 1050 Brandenburg Konçerto no.5 flüt-keman-klavsen

- Baston, John (1685-1740)

6 blok flüt konçertosu

- Baustter, Johann Konrad (1700-1752)

Op.3 “8 konçerto” iki flüt için

- Benda, Franz (1709-1786)
mi minör, flüt konçertosu
sol majör, flüt konçertosu
la majör, flüt konçertosu
la minör, flüt konçertosu
- Blavet, Michel (1700-1768)
la minör, flüt konçertosu
- Bodinus, Sebastian (1700-1760)
Grof 767 mi minör, flüt konçertosu
Grof 765 re majör, flüt-fagot konçertosu
Grof 766 la majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas için konçerto
- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)
PB307 sol majör, 5 flüt için konçerto
PB308 la minör, 5 flüt için konçerto
PB309 re majör, 5 flüt için konçerto
PB310 si minör, 5 flüt için konçerto
PB311 la majör, 5 flüt için konçerto
PB312 mi minör, 5 flüt için konçerto
- Buffardin, Pierre Gabriel (1690-1749)
mi minör, flüt konçertosu
- Corrette, Michel (1707-1795)
Op.3 “6 konçerto” 3 flüt için
Op.4 “6 konçerto” 3 flüt için
Op.8 “25 Comiques Concertos” 3 soprano çalgı için
- Dieupart, Charles (1670-1740)
la minör, flüt konçertosu
mi minör, 2 flüt konçertosu
- Fasch, Johann Friedrich (1688-1758)
FaWV L.D9 re majör, 2 flüt konçertosu
FaWV L.D11 re majör, flüt-obua konçertosu
FaWV L.e1 mi minör, flüt-obua konçertosu
FaWV L.68 sol majör, flüt-obua konçertosu
FaWV L.h1 sol majörü flüt-obua konçertosu

FaWV L.d4 si minör, flüt-obua konçertosu
FaWV re minör, 2 flüt-2 obua-2 fagot konçertosu
FaWV re majör, 2 flüt-2 obua-fagot-2 korno konçertosu
FaWV fa majör, 2 flüt-2 obua-2 korno-2 fagot konçertosu
FaWV sol majör, 2 flüt-2 obua-2 korno-2 fagot konçertosu

- Fesch, Williem de (1687-1761)
re majör, flüt konçertosu
sol majör, “Konçerto Grosso” 2 flüt için
- Friedrich the Great (II. Friedrich) (1712-1786)
No.1 sol majör, flüt konçertosu
No.2 sol majör, flüt konçertosu
No.3 do majör, flüt konçertosu
No.4 re majör, flüt konçertosu
re majör, 2 flüt konçertosu
- Förster, Christoph (1693-1745)
mi majör, flüt konçertosu
sol majör ,flüt konçertosu
- Galuppi, Baldassare (1706-1785)
re majör, flüt konçertosu
sol minör, 2 flüt konçertosu
- Gluck, Christoph Willibald (1714-1787)
sol majör, flüt konçertosu
- Graf, Friedrich Hartmann (1727-1795)
No:1 re majör, flüt konçertosu
No:2 sol majör, flüt konçertosu
No:3 fa majör, flüt konçertosu
- Graupner, Christoph (1683-1760)
GWV 305 do majör, 2 flüt konçertosu
GWV315 re majör, 2 flüt konçertosu
GWV316 re majör, 2 flüt konçertosu
GWV321 mi minör, 2 flüt konçertosu
GWV322 mi minör, 2 flüt konçertosu
GWV330 sol minör, 2 flüt konçertosu

GWV331 sol minör, 2 flüt konçertosu
 GWV344 la majör, flüt konçertosu
 GWV310 re majör, flüt konçertosu
 GWV311 re majör, flüt konçertosu
 GWV312 re majör, flüt konçertosu
 GWV320 mi majör, flüt konçertosu
 GWV329 sol majör, flüt konçertosu
 GWV728 la majör, flüt konçertosu
 GWV344 si bemol majör, 2 flüt-2 obua konçertosu
 GWV725 re minör, flüt-viola d'amore konçertosu
 GWV332 sol majör, flüt-obua-viola d'amore konçertosu
 GWV327 fa majör, flüt-viola d'amore-chalumeau konçertosu

- Graun, Johann Gottlieb (1703-1771)

GraunWV CV:XIII:150 la majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:153 la majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:48 do majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:101 re majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:127 fa majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:129 fa majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:176 sol majör, flüt konçertosu
 GraunWV CV:XIII:178 sol majör, flüt konçertosu

- Groneman, Johannes Albertus (1710-1778)

sol majör, konçertosu
 2 flüt için konçerto

- Handel, Friederich (1685- 1759)

re majör, flüt konçertosu
 Op.3 no.3 "Konçerto Grosso" flüt-obua için

- Hasse, Johann Adolph (1699-1783)

Grof 244 sol majör, flüt konçertosu
 Op.3 no.11 sol majör, flüt konçertosu
 Grof 265 si bemol majör, 2 flüt konçertosu

- Heinichen, Johann David (1683-1729)

S.211 do majör, flüt konçertosu

S.238 sol minör, flüt-obua konçertosu

S.218 mi minör, flüt-keman konçertosu

S.226 re majör, flüt-lut-keman-2 viyolonsel konçertosu

S.232 fa majör, 2 flüt-2 obua-2 fagot-keman-2 viyolonsel konçertosu

S.233 fa majör, 2 flüt-2 korno konçertosu

S.234 fa majör, flüt-keman-2 korno konçertosu

S.235 fa majör, 2 flüt-obua-2 korno-keman konçertosu

- Mancini, Francesco (1672-1737)

re minör, blok flüt konçertosu

e minör, blok flüt konçertosu

sol minör, blok flüt konçertosu

- Mele, Giovanni Battista (1701-1752)

fa majör, blok flüt konçertosu

- Molter, Johann Melchoir (1696-1765)

MWV 5.20 la majör, 2 flüt konçertosu

MWV 6.14 si bemol majör, flüt konçertosu

MWV 5.16 re majör, 2 flüt-2 korno konçertosu

MWV 5.17 re majör, 2 flüt-2 korno konçertosu

MWV 5.19 sol majör, 2 flüt-2 korno konçertosu

MWV 8.10 re majör, 2 flüt-2 korno konçertino

MWV 8.11 re majör, 2 flüt-2 korno konçertino

MWV 8.12 re majör, 2 flüt-2 korno konçertino

MWV 8.13 re majör, 2 flüt-2 korno konçertino

MWV 8.14 re majör, 2 flüt-2 korno konçertino

MWV 8.15 re majör, 2 flüt-2 korno konçertino

- Müthel, Johann Gottfried (1728-1788)

IJM5 flüt-keman konçertosu

- Monteclair, Michel Pignolet de (1667-1737)

“6 flüt konçertosu”

“6, 2 flüt konçertosu”

- Naudot, Jacques Christophone (1690-1762)

Op.11 “6 flüt konçertosu”

Op.17 “6 flüt konçertosu”

- Pez, Johann Christoph (1664-1716)
2 flüt için Pastoral Konçerto
- Pergolesi, Giovanni Battista (1710-1736)
re majör, flüt konçertosu
sol majör, flüt konçertosu
- Porpora, Nicola Antonio (1686-1768)
re majör, flüt konçertosu
- Quantz ,Johann Joachim (1697-1773)
QV.5: 217 la majör, flüt konçertosu
QV.5:218 la majör, flüt konçertosu
QV.5:236 la minör, flüt konçertosu
QV.5:Anh26 si minör, flüt konçertosu
QV.5:14 do majör, flüt konçertosu
QV.5:28 do minör, flüt konçertosu
QV.5: 38 do minör, flüt konçertosu
QV.4:1 re majör, flüt konçertosu
QV.5:Anh.8 re majör, flüt konçertosu
QV.5:41 re majör, flüt konçertosu
QV.5:45 re majör, flüt konçertosu
QV.5:51 re majör, flüt konçertosu
QV.5:107 mi majör, flüt konçertosu
QV.5:108 mi majör, flüt konçertosu
QV.5:120 mi minör, flüt konçertosu
QV.5:121 mi minör, flüt konçertosu
QV.5:124 mi minör, flüt konçertosu
QV.5:89 mi bemol majör, flüt konçertosu
QV.5:139 fa majör, flüt konçertosu
QV.5:152 fa majör, flüt konçertosu
QV.5:169 sol majör, flüt konçertosu
QV.5:173 sol majör, flüt konçertosu
QV.5:174 sol majör, flüt konçertosu
QV.5:193 sol minör, flüt konçertosu

QV.5:196 sol minör, flüt konçertosu
 QV.5:206 sol minör, flüt konçertosu
 QV.6:1 re majör, 2 flüt konçertosu
 QV.6:7 sol majör, 2 flüt konçertosu
 QV.6:8 sol minör, 2 flüt konçertosu
 QV.6:3 mi minör, 2 flüt konçertosu
 QV.6:Anh2 sol majör, 2 flüt konçertosu

- Sammartini, Giuseppe (1695-1750)

IGS3 si bemol majör, flüt konçertosu
 IGS25 fa majör blok, flüt konçertosu

- Scarlatti, Alessendro (1660-1725)

la majör, blok flüt konçertosu
 la minör, blok flüt konçertosu
 do minör, blok flüt konçertosu
 re majör, blok flüt konçertosu
 fa majör, blok flüt konçertosu

- Scheibe, Johann Adolph (1706-1778)

Schw A1:0001 re majör, flüt konçertosu
 Schw A1:0002 la majör, flüt konçertosu
 Schw A1:0005 la majör, flüt konçertosu
 Schw A1:0006 re majör, flüt konçertosu
 Schw A1:0007 sol majör, flüt konçertosu

- Schickhardt, Johann Christian (1682-1762)

Op.19 “6 blok flüt konçertosu”

- Stamitz, Carl (1745-1801)

Op.20 sol majör, flüt konçertosu
 Op.29 sol majör, flüt konçertosu
 Op.27 re majör, flüt konçertosu
 si bemol majör, flüt-klarnet konçertosu
 sol majör flüt-obua konçertosu

- Stölzel, Gottfried Heinrich (1690-1749)

mi minör, flüt-obua konçertosu

- Tartini, Giuseppe (1692-1770)

Gimo293 sol majör, flüt konçertosu

Gimo294 sol majör, flüt konçertosu

Gimo291 re majör, flüt konçertosu

Gimo292 sol majör, flüt konçertosu

- Telemann, Georg Philipp (1681-1767)

51-D1 re majör, flüt konçertosu

51-C1 do majör, blok flüt konçertosu

51-D2 re majör, flüt konçertosu

51-E1 mi majör, flüt konçertosu

51-F1 fa majör, blok flüt konçertosu

51-G2 sol majör, flüt konçertosu

51-Ga sol majör, flüt konçertosu

51-G1 sol majör, flüt konçertosu

51-AA1 la majör, flüt konçertosu

52:e1 mi minör, flüt-blok flüt konçertosu

52:e2 mi minör, 2 flüt konçertosu

52:a2 la minör, 2 blok flüt konçertosu

52:B1 si bemol majör, 2 blok flüt konçertosu

53:a1 la minör, 2 flüt-keman konçertosu

53:D1 re majör, 2 flüt-calchedon konçertosu

53:E1 mi majör, flüt-viola d'amore-obua konçertosu

53:A2 la majör, flüt-keman-viyolonsel konçertosu

53:h1 si minör, 2 flüt-calchedon konçertosu

54:B2 si bemol majör, 2 blok flüt-2 obua konçertosu

- Tromlitz, Johann Georg (1725-1805)

Op.1 “ 3 flüt konçertosu”

- Valentine, Robert (1674-1747)

si bemol majör, blok flüt konçertosu

- Venturini, Francesco (1675-1745)

Op.1 “12 oda konçertosu” 2 flüt-2 obua için

- Vivaldi, Antonio (1678-1741)

RV427 re majör, flüt konçertosu

RV428 re majör, flüt konçertosu

RV429 re majör, flüt konçertosu

RV430 re majör, flüt konçertosu

RV431 mi minör, flüt konçertosu

RV432 mi minör, flüt konçertosu

RV433 fa majör flüt konçertosu

RV434 fa majör, flüt konçertosu

RV435 sol majör, flüt konçertosu

RV436 sol majör, flüt konçertosu

RV437 sol majör, flüt konçertosu

RV438 sol majör, flüt konçertosu

RV439 sol minör, flüt konçertosu

RV440 la minör, flüt konçertosu

RV441 do minör, blok flüt konçertosu

RV442 fa majör, blok flüt konçertosu

RV443 do majör, blok flüt konçertosu

RV444 do majör, blok flüt konçertosu

RV445 la minör, blok flüt konçertosu

RV533 sol minör 2 flüt konçertosu

RV570 fa majör, flüt-obua-fagot konçertosu

Flütlü Oda Konçertoları:

RV108 la minör

RV87 do majör

RV88 re majör

RV90 re majör

RV91 re majör

RV92 re majör

RV94 re majör

RV95 re majör

RV96 re minör

RV98 fa majör

RV99 fa majör
RV100 fa majör
RV101 sol majör
RV103 sol minör
RV104 sol minör
RV105 sol minör
RV106 sol minör
RV585 la majör
RV556 do majör
RV558 do majör
RV556 re minör

- Waganseil, Georg Christoph (1715-1777)
sol majör, flüt konçertosu
- Woodcock, Robert (1690-1728)
“12 blok flüt” konçertosu

3.4. Oda Müziği

Küçük bir ses müziği topluluğu ya da çalgı toplulukları için bestelenen ve bu topluluklar tarafından seslendirilen müzik türüdür. Genellikle çalgısaldır.

Oda müziği terimi, 16. yüzyıldan 18. ortalarına kadar şimdiki tanımından farklı anlamda kullanılıyordu. O dönemde müzik, geniş anlamıyla başlıca üç kategoride düşünülüyordu. Bunlar sahne müziği, kilise müziği ve oda müziğidir.

Barok dönemin en yaygın oda müziği türü trio sonat formudur. *Sonata de camera* (oda sonatı) ve *sonata de chiesa* (kilise sonatı) gibi formlar trio sonatın temellerini oluşturmuştur (Say, 2002, s. 383). Barok besteciler çok sayıda trio sonat bestelemiştir. Bestecilerin çalgı belirterek yazdıkları trio sonatlar olduğu gibi, herhangi bir çalgı belirtmeden, örneğin sadece “2 soprano çalgı ve sürekli bas” şeklinde başlıklar kullandıkları, çalgı çeşitliliğini müzisyenlere bıraktıkları trio sonatlar da vardır.

Trio sonatlar:

- Abel, Carl Friedrich (1723-1787)
Op.3 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
WK98 do majör, flüt-keman-sürekli bas

- WK99 re majör, flüt-keman-sürekli bas
- WK100 do majör, flüt-keman-sürekli bas
- WK101 sol majör, flüt-keman-sürekli bas
- Bach, Carl Philipp Emanuel (1714-1788)
- H.569 re minör, flüt-keman-sürekli bas
- H.570 la majör, flüt-keman-sürekli bas
- H.571 so majör, flüt-keman-sürekli bas
- H.572 la minör, flüt-keman-sürekli bas
- H.573 do majör, flüt-keman-sürekli bas
- H.575 re majör, flüt-keman-sürekli bas
- H.569 re minör, flüt-keman-sürekli bas
- H.588 fa majör, flüt-keman-sürekli bas
- H.597 fa majör, flüt-keman-sürekli bas
- H.657 si minör, flüt-keman-sürekli bas
- Bach, Johann Sebastian (1685-1750)
- BWV 1038 sol majör, flüt-keman-sürekli bas
- BWV 1039 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
- Bach, Wilhelm Friedman
- F.47 fa majör, 2 flüt ve sürekli bas
- F.48 fa majör, 2 flüt ve sürekli bas
- F.54-59 “2 flüt için altı sonat”
- Barre, Michael de la (1675-1745)
- sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)
- Op.37 440 la minör
- Op.37 442 mi minör
- Bononcini, Giovanni Battista (1670-1747)
- Op.7 “Air de Camera”
- Braun, Pierre Gabriel (1728-1740)
- Op.3 “6 trio sonat”
- Op.8 “6 trio sonat
- Campioni, Carlo Antonio (1720-1788)
- Op.4 “8 sonat” 2 flüt ve sürekli bas

- Chinzer, Giovanni (1698-1749)
“6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
- Corbet, William (1680-1748)
Op.2 “ 8 trio sonat” 2 blok flüt ve sürekli bas
Op.4 “6 trio sonat” 2 blok flüt ve sürekli bas
- Corelli, Arcangelo (1653-1740)
“6 trio sonat” 2 blok flüt ve sürekli bas
- Dornel, Antoine (1685-1765)
Op.3, 2 flüt ve sürekli bas
- Fasch, Johann Friedrich (1688-1758)
re majör, flüt-keman-sürekli bas
mi minör, 2 flüt ve sürekli bas
sol majör, flüt-keman-sürekli bas
- Fesch, Williem de (1687-1761)
Op.7 “10 trio sonat”
Op.12 “12 trio sonat”
- Festing, Michael Christian (1705-1752)
Op.2 “12 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
- Graun, Johann Gottlieb (1703-1771)
GraunWV A:XV:5 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV Cv:XV:99 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV A:WV:7 mi bemol majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV C:XV:82 mi bemol majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV Av:XV:36 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV Cv:XV:114 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV Cv:XV:116 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
GraunWV C:XV:91 si bemol majör, flüt-keman-sürekli bas
GraunWV A:XV:8 mi bemol majör, flüt-keman-sürekli bas
GraunWV C:XV:83 fa majör, flüt-keman-sürekli bas
GraunWV Cv:XV:121 sol majör, flüt-keman-sürekli bas
- Graupner, Christoph (1683-1760)
GWV.202 do majör, 2 flüt ve sürekli bas
GWV.205 re majör, 2 flüt ve sürekli bas

GWV.207 re minör, 2 flüt ve sürekli bas
GWV.209 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas
GWV.217 si bemol majör, 2 flüt ve sürekli bas
GWV.219 si minör, 2 flüt ve sürekli bas

- Groneman, Johannes Albertus (1710-1778)

Op.2 no:2 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas

- Guignon, Jean Pierre (1702-1774)

Op.10 “6 trio” 3 flüt için

- Handel, Friederich (1685- 1759)

HWV389 do diyez minör, flüt-keman-sürekli bas
HWV386 la minör, blok flüt-keman-sürekli bas
HWV389 fa majör, flüt-keman-sürekli bas
HWV395 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas
HWV405 fa majör, 2 blok flüt ve sürekli bas

Op.2 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
Op.6 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas

- Hasse, Johann Adolph (1699-1783)

Op.2 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
Scharank II/37/53 re majör-flüt-keman-sürekli bas

- Heinichen, Johann David (1683-1729)

fa majör, flüt-keman-sürekli bas
sol majör, flüt-obua-sürekli bas
sol majör, 2 flüt ve sürekli bas

- Hotteterre, Jacques-Martin (1673-1763)

Op.3 “6 trio sonat” flüt-keman-sürekli bas

- Locatelli, Pietro Antonio (1695-1764)

Op.5 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas

- Loeillet, John (of London) (1688-1720)

Op.1 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
Op.2 “12 sonat” 2 flüt ve sürekli bas

- Mantel, John Christian (1706-1761)

El yazması kayıp flütlü trio sonatları vardır.

- Molter, Johann Melchoir (1696-1765)
 MWV 10.17 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 MWV 10.18 sol minör, 2 flüt ve sürekli bas
 MWV 10.19 si minör, 2 flüt ve sürekli bas
- Naudot, Jacques Christophone (1690-1762)
 Op.2 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 Op.7 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
- Pepush, John Christopher (1667-1752)
 do majör, 2 flüt ve sürekli bas
 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas
 fa majör, flüt-obua-sürekli bas
 fa minör, flüt-obua-sürekli bas
 sol majör, blok flüt-fagot-sürekli bas
- Pez, Johann Christoph (1664-1716)
 sol majör, flüt-keman-sürekli bas
- Quantz ,Johann Joachim (1697-1773)
 QV2:Anh31 la majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV2:41a la minör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV2:42 si bemol majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:Anh.2 la minör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:3 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:7 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:8 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:10 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:12 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:13 re majör, , 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:15 re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:Anh.12 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:Anh.15a miminör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:Anh.10 mi bemol majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV2:Anh.27 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:Anh.28 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas

QV:2:Anh.23 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas
 QV:2:43 si minör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:Anh.4 do minör, flüt-viyola-sürekli bas
 QV:2:Anh5 do minör, flüt-obua-sürekli bas
 QV:2:9 re majör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:14 re majör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:Anh.9 re majör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:20 mi minör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:21 mi minör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:18 mi bemol majör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:Anh.29 fa majör, flüt-viyola-sürekli bas
 QV:2:Anh.19 sol majör, flüt-viyola-sürekli bas
 QV:2:26 sol majör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:34 sol minör, flüt-keman-sürekli bas
 QV:2:35 sol minör, flüt-keman-sürekli bas

- Quentin, Jean Baptiste (1690-1742)

Op.4 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 Op.5 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 Op.6 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 Op.13 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 Op.16 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 Op.18 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 OP.19 “6 trio sonat” 2 flüt ve sürekli bas

- Sammartini, Giuseppe (1695-1750)

Op.1 “6 sonat” 2 flüt ve sürekli bas
 IGS46 2 blok flüt ve sürekli bas

- Schickhardt, Johann Christian (1682-1762)

Op.16 “12 trio sonat” 2 blok flüt ve sürekli bas

- Stricker, Augustine Reinhard (1675-1720)

re majör, 2 flüt ve sürekli bas

- Stölzel, Gottfried Heinrich (1690-1749)

re majör, 2 flüt ve sürekli bas
 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas

sol majör, 2 flüt ve sürekli bas

mi minör, flüt-keman ve sürekli bas

sol majör, flüt-keman ve sürekli bas

- Telemann, Georg Philipp (1681-1767)

42:C1 do majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:D4 re majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:D5 re majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:D12 re majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:d2 re minör, 2 flüt ve sürekli bas

42:e1 mi minör, 2 flüt ve sürekli bas

42:fis1 fa diyez minör, 2 flüt ve sürekli bas

42:G3 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:A2 la majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:D15 re majör, flüt-keman-sürekli bas

42:e2 mi minör, flüt-obua-sürekli bas

42:e7 mi minör, flüt-keman-sürekli bas

42:e9 mi minör, flüt-obua-sürekli bas

42:G3 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas

42:G13 sol minör, flüt-keman-sürekli bas

42:A6 la majör, flüt-klavsen-sürekli bas

42:A9 la majör, flüt-obua-sürekli bas

42:a4 la minör, blok flüt-keman-sürekli bas

42:B4 si bemol majör, blok flüt-klavsen-sürekli bas

42:h4 si minör, flüt-viola de gamba-sürekli bas

- Valentini, Giuseppe (1681-1753)

re majör, 2 flüt ve sürekli bas

- Vivaldi, Antonio (1678-1741)

RV84 re majör, flüt-keman-sürekli bas

- Vogel, Johann Christoph (1756-1788)

IJV8 sol majör, 2 flüt ve sürekli bas

- Weiss, Carl (1768-1790)

Op:2 “6 sonat” flüt-keman-sürekli bas

“6 sonat” flüt-keman-sürekli bas

Düo Sonatlar, Düolar:

- Bach, Carl Philipp Emanuel (1714-1788)

H.598 sol majör, flüt ve keman

- Barre, Michael de la (1675-1745)

“2 sonat” si bemol majör-sol majör, 2 flüt

Süit no:1 sol majör, 2 flüt

Süit no:2 re majör, 2 flüt

Süit no:3 mi minör, 2 flüt

Süit no:4 si minör, 2 flüt

Süit no:5 sol minör, 2 flüt

Süit no:7 la majör, 2 flüt

Livre 5 (kitap) “2 süit” 2 flüt

Livre 6 “2 süit” 2 flüt

- Blavet, Michel (1700-1768)

Op.1 “6 sonat” 2 flüt

mi majör, “süit” 2 flüt

- Bodinus, Sebastian (1700-1760)

sol majör, 2 flüt

mi minör, 2 flüt

- Braun, Pierre Gabriel (1728-1740)

Op.4 “6 sonat” 2 flüt

Op.2 “6 sonat” 2 flüt

- Danican, Philidor Pierre (1681-1731)

Op.1 “6 süit” 2 flüt

Op.2 “4 süit” 2 flüt

Op.3 “2 süit” 2 flüt

- Dornel, Antoine (1685-1765)

Op.1” 2 flüt ve sürekli bas için 6 süit”

- Dothel, Nicolo (1721-1810)

Op.2 “flüt ve viyolonsel için 6 sonat”

- Finger, Gottfried

Op.2 “6 sonat” 2 flüt

Op.4 “6 sonat” 2 flüt

- Groneman, Johannes Albertus (1710-1778)
re majör, 2 flüt
sol majör 2 flüt
sol majör, flüt ve sürekli bas
- Locatelli, Pietro Antonio (1695-1764)
Op.4 “6 düet” 2 flüt
- Loeillet, Jacques (1685-1748)
“6 sonat” 2 blok flüt
- Loeillet, John (1688-1720)
Op.5 “12 sonat” 2 flüt
“6 sonat” 2 blok flüt
- Molter, Johann Melchoir (1696-1765)
BWV 10:29 do majör, 2 flüt
BWV 10:30 re majör, 2 flüt
BWV 10:31 mi bemol majör, 2 flüt
BWV 10:32 sol majör, 2 flüt
BWV 10:33 la majör, 2 flüt
BWV 10:34 si bemol majör, 2 flüt
- Naudot, Jacques Christophone (1690-1762)
Op.5 “6 sonat” 2 flüt
- Paisible, James (1656-1721)
Op.1 “6 sonat” 2 flüt
fa majör, 2 flüt
sol minör, 2 flüt
- Purcell, Daniel (1664-1717)
fa majör, 2 flüt
- Roger, Estienne (1665-1722)
“14 sonat” 2 flüt
- Sammartini, Giovanni Battista (1700-1775)
Op.5 “12 sonat” flüt-keman
- Sammartini, Giuseppe (1695-1750)
Op.1 “6 düo” iki flüt

- Stamitz, Carl (1745-1801)

Op.27 “6 düet” 2 flüt

- Telemann, Georg Philipp (1681-1767)

Sürekli bas kullanılmayan flüt sonatları:

40:101 sol majör, 2 flüt

40:102 mi minör, 2 flüt

40:103 re majör, 2 flüt

40:104 si minör, 2 flüt

40:105 la majör, 2 flüt

40:106 mi majör, 2 flüt

40:107 si bemol majör, 2 flüt

40:111 si bemol majör, flüt ve keman

40:112-117 flüt ve viyolonsel

40:118 sol majör, kanon sonat, 2 flüt

40:119 sol minör, kanon sonat, 2 flüt

40:120 re majör, kanon sonat, 2 flüt

40:121 re minör, kanon sonat, 2 flüt

40:122 la majör, kanon sonat, 2 flüt

40:123 la minör, kanon sonat, 2 flüt

40:124 sol majör, kanon sonat, 2 flüt

40:125 la minör, kanon sonat, 2 flüt

40:126 si minör, kanon sonat, 2 flüt

40:127 mi minör, kanon sonat, 2 flüt

40:128 la majör, kanon sonat, 2 flüt

40:129 mi majör, kanon sonat, 2 flüt

- Valentine, Robert (1674-1747)

Op.5 “8 sonat” iki flüt

Op.6 “6 sonat” iki blok flüt

Trio:

- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)

Op.7 “6 trio, 3 flüt”

- Dothel, Nicolo (1721-1810)

la majör, 3 flüt

“6 sonat” 3 flüt

- Foltmar, Johan (1714-1794)

No:1 re majör, 3 flüt

- Guignon, Jean Pierre (1702-1774)

Op.10 “6 trio” 3 flüt

- Molter, Johann Melchoir (1696-1765)

MWV 9.22 sol majör, flüt-2 viyola de gamba

MWV 9.24 mi minör, flüt-2 viyola de gamba

MWV 9.25 do majör, flüt-2 viyola de gamba

MWV 9.39 mi minör, flüt-keman-viyola

- Naudot, Jacques Christophone (1690-1762)

Op.18 3 flüt

- Quantz ,Johann Joachim (1697-1773)

QV:3:32 re majör

Solnitz, Anton Wilhelm (1708-1752)

D-RH-Ms-733, 2 flüt-sürekli bas

- Stamitz, Carl (1745-1801)

sol majör, 2 flüt-viyolonsel

Op.14 “6 trio” flüt-keman-viyolonsel

Op.16 “6 trio” flüt-keman-viyolonsel

Kuartet:

- Abel, Carl Friedrich (1723-1787)

No:1 “do majör, fa majör, flüt ve yaylı çalgılar

No:3 “re majör, flüt ve yaylı çalgılar

- Avondano, Pedro Antonio (1714-1782)

la majör, flüt-keman-viyolonsel-sürekli bas

si bemol majör, flüt-keman-viyolonsel-sürekli bas

- Bach, Carl Philipp Emanuel (1714-1788)

H.641 re majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas (divertimento)

H.642 sol majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas (divertimento)

- Bodinus, Sebastian (1700-1760)

la majör, 2 flüt-keman-sürekli bas

re majör, flüt-korno-keman-sürekli bas

“5 kuartet” flüt ve yaylı çalgılar

- Boismortier, Joseph Bodin de (1689-1755)

Op.34 “6 kuartet” flüt-keman-viyola-sürekli bas

- Corrette, Michel (1707-1795)

“6 senfonik kuartet” flüt-keman-viyola-sürekli bas

- Dothel, Nicolo (1721-1810)

flüt ve yaylı çalgılar için “6 kuartet”

- Graf, Friedrich Hartmann (1727-1795)

mi bemol majör, flüt-keman-viyola-viyolonsel

sol majör, flüt-keman-viyola-viyolonsel

Op.5 “6 kuartet” flüt-keman-viyola-viyolonsel

- Guillemain, Lois-Gabriel (1705-1770)

Op.12 “6 kuartet” flüt-keman-viola de gamba-sürekli bas

- Finger, Gottfried

“6 sonat” iki flüt-iki obua-sürekli bas

- Janitsch, Johann Gottlieb (1708-1763)

la majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas (oda sonatı)

do majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas (oda sonatı)

re majör, flüt-obua-viyola, sürekli bas (oda sonatı)

fa majör, flüt-obua-keman-sürekli bas (oda sonatı)

Op.1 “3 oda sonatı”

- Leemans, H’ebert Philippe Adrien (1741-1771)

Op.3 “6 kuartet” 2 soprano-2 bas çalgı

- Molter, Johann Melchoir (1696-1765)

MWV 8.20 la majör, 4 flüt

MWV 9.4 si bemol majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas

- Nikolai, Jahann Gottlieb (1744-1801)

Op.4 “6 kuartet” flüt-keman-viyola-viyolonsel

- Stamitz, Carl (1745-1801)

Op.4 “6 kuartet” flüt-yaylı çalgılar

Op.5 “6 sonat” blok flüt-2 obua-sürekli bas

Op.14 “6 sonat” blok flüt-obua-keman-sürekli bas

Op.22 “6 sonat” 2 blok flüt-obua-sürekli bas

- Telemann, Georg Philipp (1681-1767)
  - “1730-6 Paris Kuartet” flüt-keman-viyolonsel-klavsen
  - “1738-9 Paris Kuartet” flüt-keman-viyolonsel-klavsen
  - 43:C1 do majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:d2 re minör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:f1 fa majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:G5 sol majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:g4 sol minör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:A4 la majör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:D1 re majör, flüt-keman-viyola de gamba-sürekli bas
  - 43:d2 re minör, flüt-keman-viyola-sürekli bas
  - 43:G2 sol majör, flüt-obua-keman-sürekli bas
  - 43:A1 la majör, flüt-keman-viyolonsel, sürekli bas
  - 43:A7 la majör, flüt, 2 keman, sürekli bas
  - 43:a1 la minör, 2 flüt, 2 viyolonsel
  - 43:h1 si minör, flüt-keman-viyolonsel-sürekli bas
  - 43:d1 re minör, 2 flüt-fagot-sürekli bas
  - 43:D6 re majör, flüt-keman-fagot-sürekli bas
  - 43:D1 re majör, flüt-keman-viyolonsel-sürekli bas
- Weiss, Carl (1768-1790)
  - Op.4 “6 kuartet” flüt ve yaylı çalgılar

Kentet:

  - Loeillet, John (of London) (1688-1720)
    - si minör, 4 flüt-sürekli bas

Septet:

  - Telemann, Georg Philipp (1681-1767)
    - 44:41 fa majör, 2 flüt-2 obua-2 viyolonsel-sürekli bas
    - 44:42 la majör, 2 flüt-2 obua-2 viyolonsel-sürekli bas

SONUÇ

Bu çalışmada 18. yüzyıl flüt müziği üzerine genel bir literatür bilgisi oluşturmak amaçlanmıştır. Oldukça geniş bir coğrafyada sayısız bestecinin katkı sağladığı 18. yüzyıl müziği, günümüzde özellikle ülkemizde çok dar bir çerçevede icra edilmektedir. Bu dönemin müziğini doğru bir biçimde öğrenmek ve icra edebilmek için müzisyenlerin bu çeşitlilikten olabildiğince fazla sayıda örnek tanınmaları faydalı olacaktır. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yaşamış çok sayıda besteci bu çalışmanın yönünü belirlemektedir. Araştırmada flüt müziği bestelemiş olan besteciler ele alınmıştır.

Yeryüzünün en eski çalgılardan biri olan flüt, 18. yüzyılda evriminin büyük bir kısmını tamamlamış günümüzdeki şekline yaklaşmıştır. Çok sayıda flüt icracısı ve flüt yapımcısı çalgının gelişimi için çeşitli çalışmalarda bulunmuştur. Döneminin en gözde çalgılarından biri olması sebebiyle gelişimi de bir o kadar daha hızlı gerçekleşmiştir.

Çalışmanın sonucunda özellikle flüt eğitimi veren ve alan müzisyenlerin bu eser çeşitliliğinden faydalanması, daha az tanınan ya da hiç tanınmayan bestecilerin müziklerinin müfredatlara girmesi ve icra edilebilmesi amaçlanmıştır. Oda müziği formundaki eserler, flüt ve diğer çalgıların birlikteliğini de içermesinden dolayı, çalışma, flüt çalmayan müzisyenlerin de faydalanabileceği bir kaynak oluşturmaktadır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Borrel, E. (1966). *Sonat* (Çev. F. Çiçekoğlu). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Büke, A. (2001). *Bach Yaşamı ve Eserleri*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Carroll, P. (2016). *Baroque Woodwind Instruments A Guide to Their History, Repertoire and Basic Technique*. New York: Routledge Publishing.
- Fubini, E. (2014). *Müzikte Estetik* (Çev. F. Genç). Ankara: Dost Kitapevi.
- Gombrich, E. H. (2002). *Sanatın Öyküsü* (Çev. E. Erduran ve Ö. Erduran). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Griffiths, P. (2015). *Batı Müziğinin Kısa Tarihi* (Çev. M.H. Spatar). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Hodeir, A. (2003). *Müzikte Türler ve Biçimler* (Çev. İ. Usmanbaş). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- İlyasoğlu, E. (1996). *Zaman İçinde Müzik*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kaygısız, M. (2017). *Müzik Tarihi Başlangıçtan Günümüze Müziğin Evrimi*. İstanbul: Kategori Yayıncılık.
- Michels, U. ve Vogel, G. (2015). *Müzik Atlası* (Çev. S. Uçar). İstanbul: Alfa Kitapevi.
- Mimaroglu, İ. (2017). *Müzik Tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Selanik, C. (1996). *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni*. Ankara: Doruk Yayıncılık.
- Lord, M. ve Snelson, J. (2018). *Antik Çağlardan Günümüze Müziğin Öyküsü* (Çev. D. Öztok). İstanbul: Hep Yayınevi.
- Say, A. (1992). *Müzik Ansiklopedisi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2003). *Müzik Tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Sözer, V. (1996). *Müzik/Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Tatu, A.G. (2006). *Flüt metodu*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Tezler

- Dik, C. (2006). *Barok Dönemde Flüt Müziği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Özer, A. (2010). *Flüt Tekniğinin Çağdaş Anlayışla İncelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Terlikol, G. (2006). *Klarinette Boehm Mekanizmasının Bulunuşu ve İşleyiş Biçimi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Mersin: Çukurova Üniversitesi.

Elektronik Makaleler

- Turgay, H . (2017). *Flüt Vibratosunun Teknik, Müzikal ve Kültürel Boyutu*. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 3 (2), 71-81. DOI: 10.22252/ijca.370899 (Erişim tarihi: 03.04.2019)
- Koçyiğit, Ö. (2012). *Barok Dönem Flütçüsü Jacques-Martin Hotteterre Üzerine Bir İnceleme*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. (Erişim tarihi: 12.12.2018)
- Lasocki, D. (2001). *Recorder*. Grove Music Online. (Erişim tarihi: 12.04.2019)

İnternet Kaynakları

- http-1: <https://imslp.org> (Erişim tarihi: 12.05.2019)
- http-2: <http://www.flutehistory.com> (Erişim tarihi: 12.12.2018)